

ลักษณะทั่วไปของคูสมรสและครอบครัว

ก. สตรีที่สมรสแล้วในแบบของครอบครัว

จากการที่ได้ศึกษาวิจัยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยได้พบว่า เมื่อบุตรหญิงในครอบครัวทำการสมรสจะตองนำสามีเข้ามาช่วยบิดามารดาของตนทำมาหากินชั่วระยะหนึ่งก่อนแยกไปตั้งครอบครัวเป็นอิสระ^๒ สำหรับการศึกษาคั้งนี้จากตารางที่ ๑. ก แสดงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุและแบบของครอบครัว ตามที่ได้จัดแบบไว้เพื่อการศึกษาในคั้งนี้ได้พบว่าในครอบครัวนี้มีสตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ถึงร้อยละ ๕๕.๑ หรือกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมดส่วนที่เหลือเป็นครอบครัวขยายอีกร้อยละ ๔๑.๕ นั้น ใดแบ่งกระจายไปในแบบครอบครัวขยายต่าง ๆ อีก ๔ ประเภทและครอบครัวแบบอื่น ๆ คั้งต่อไปนี้ คือในครอบครัวขยายที่ผ่านทางบุตรชายมีอยู่ร้อยละ ๔.๖ ส่วนในครอบครัวขยายที่ผ่านทางบุตรหญิงมีอยู่ร้อยละ ๑๓.๖ และครอบครัวขยายที่มีบุตรที่สมรสแล้วคั้งแต่สองคนขึ้นไปอาศัยอยู่ควยมีอยู่ร้อยละ ๑๒.๓ ครอบครัวขยายที่มีคูสมรสอื่น ๆ อาศัยอยู่ควย มีสตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ร้อยละ ๕.๔ ส่วนในครอบครัวแบบอื่น ๆ มีอยู่เพียงร้อยละ ๑.๐ และสตรีเพียงคนเดียวที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนั้นมีอยู่เพียง ๕ ราย หรือร้อยละ ๐.๖

ครอบครัวเดี่ยว เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละกลุ่มอายุจะพบว่า เมื่อสตรีทำการสมรสไปใหม่ ๆ อายุ ๑๕ - ๒๔ ปีมีครอบครัวแยกเป็นอิสระเพียงร้อยละ ๓๓.๕ เมื่ออายุเพิ่มขึ้นสตรีที่สมรสแล้วก็แยกไปอยู่อิสระในครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นเป็นลำดับจาก

^๒ สุเทพ สุนทร เกสัช, "โครงสร้างทางสังคมของหมู่บ้าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," สังคมวิทยาของหมู่บ้าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, แผนกวิชาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า ๖๖ - ๖๘

ตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ ๕๔.๘ และสูงสุดในกลุ่มอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี คือสูงถึงร้อยละ ๗๑.๕ และในกลุ่ม สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไปกลับลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๕๔.๘ ที่เป็นดังนี้อาจจะพอ กกล่าวได้ว่าเมื่อแรกทำการสมรสกันนั้นคู่สมรสอาจจะต่างอาศัยอยู่กับครอบครัวเดิมของ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อนอาจจะเนื่องจากโคจรวัฒนธรรมที่ตองนำเอาคู่สมรสเข้าไปช่วยทำงาน หรือคู่สมรสอาจจะมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ยังไม่สามารถแยกครอบครัวเป็นอิสระ เมื่อทำการสมรสใหม่ ๆ และหลังจากที่อายุมากขึ้น ภาระที่ต้องเข้าไปทำงานในครอบครัว เดิมหมดไป และคู่สมรสมีฐานะดีขึ้น ทำให้สตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวมาก ขึ้น และมีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป ลดลงเหลือเพียง ๕๔.๘ นั้น อาจจะเป็น เพราะสตรีที่สมรสแล้วเหล่านั้นมีบุตรที่ทำการสมรสแล้วอาศัยอยู่ด้วย ทำให้เป็นลักษณะ ของครอบครัวขยาย และเหลืออยู่ในครอบครัวเดี่ยวเพียงเท่าที่ปรากฏอยู่เท่านั้น

ในครอบครัวขยายแบบต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มอายุได้พบว่าครอบครัวขยายที่ผ่าน ทางบุตรชายมีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี มากที่สุดร้อยละ ๑๓.๘ จะลดลงไป เรื่อย ๆ ในกลุ่มอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี ๓๕ - ๔๔ ปี และ ๔๕ ปี ขึ้นไป คือลดลงเป็น ร้อยละ ๑๐.๘, ๘.๐ และ ๔.๘ ตามลำดับ ครอบครัวขยายที่ผ่านทางบุตรหญิง ได้พบ ว่ามีสตรีที่สมรสแล้วในกลุ่มอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี และ ๒๕ - ๓๔ ปี อยู่เท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ ๑๖.๗ และ ๑๗.๑ และในกลุ่มอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี กับ ๔๕ ปีขึ้นไปมีอยู่ร้อยละ ๑๑.๖ และ ๑๑.๐ ในครอบครัวขยายที่มีบุตรที่สมรสแล้ว ๒ คน อาศัยอยู่ด้วยนั้นพบว่า มีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี มากที่สุดเท่ากับร้อยละ ๒๔.๖ เมื่ออายุสตรีที่สมรส แล้วเพิ่มขึ้นเป็น ๒๕ - ๓๔ ปี เหลืออยู่ร้อยละ ๙.๑ และอายุ ๓๕ - ๔๔ ปีมีอยู่เพียง ร้อยละ ๓.๗ และในกลุ่มสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไปมีมากถึงร้อยละ ๑๗.๗ ใน ครอบครัวขยายที่มีคู่สมรสอื่น ๆ อาศัยอยู่ด้วยเท่าที่พบก็ปรากฏว่ามีข้อมูลในลักษณะเช่น เดียวกัน การที่ในครอบครัวขยายแบบต่าง ๆ ทุกแบบมีสตรีที่สมรสแล้วมากในกลุ่มอายุ ค่าและลดลงในกลุ่มอายุสูงถัดขึ้นไปและแล้วกลับสูงขึ้นอีกในกลุ่มสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไปนั้นอาจจะเป็น เพราะในอายุน้อยคู่สมรสใหม่ยังไม่สามารถแยกไปตั้งครอบครัว

ครัวอิสระได้ ในขณะที่เขียวก็นักยังต้องอาศัยอยู่กับครอบครัวซึ่งมีสตรีที่สมรสแล้วที่สูงอายุเป็น
เจ้านายอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อคู่สมรสมีอายุเพิ่มขึ้นไ้มีเวลาสร้างฐานะพอสมควรแล้ว
หรือหมดภาระต่อครอบครัวเดิม จึงแยกครอบครัวไปอยู่เป็นอิสระ

ในครอบครัวเดี่ยวได้ปรากฏว่ามีจำนวนสตรีที่สมรสแล้วในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดัง
ต่อไปนี้คือ มีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี อายุน้อยละ ๓๖.๖ สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปี
ขึ้นไปมีอยู่มากในอันดับรองลงมาคือร้อยละ ๓๐.๐ สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี มีอายุน้อย
ละ ๒๕.๕ และสตรีวัย ๑๕ - ๒๔ ปี มีอายุน้อยที่สุดคือร้อยละ ๗.๕

ส่วนในครอบครัวขยายมีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี อาศัยอายุน้อยละ ๒๕.๕
และมีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปี ขึ้นไปอายุน้อยละ ๒๕.๕ ส่วนสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔
ปี มีอยู่มากถึงร้อยละ ๒๒.๐ และมีสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี อายุน้อยละ ๒๐.๐ ดู
ตารางที่ ๑.๒

จากข้อมูลที่ปรากฏนี้อาจกล่าวได้เช่นกันว่า เมื่อสตรีที่สมรสแล้วยังอายุน้อยอยู่นั้น
ได้แยกไปตั้งครอบครัวเป็นอิสระได้เพียงเล็กน้อย ต่อเมื่ออายุมากขึ้นจึงแยกไปอยู่อิสระได้
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อทำการสมรสไปนานพอสมควรแล้วและมีบุตรมากขึ้นสตรีที่สมรสแล้ว
มีความเกรงใจที่จะต้องอาศัยบิดามารดาอยู่อีกต่อไป ประการหนึ่งและได้สะสมเงินทองมาก
พอที่จะตั้งหลักฐานของตนเองได้อีกประการหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้จึงได้พบว่ามีสตรีที่สมรส
แล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายมากกว่าอาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยว

ตารางที่ ๑ ก

อัตราส่วนรายนของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุและแบบของครอบครัว

แบบของครอบครัว	กลุ่มอายุสตรี				รวมทุกอายุ
	๑๕ - ๒๔	๒๕ - ๓๔	๓๕ - ๔๔	๔๕ ขึ้นไป	
ครอบครัวเดี่ยว	๓๓.๕ (๒๘)	๕๔.๙ (๒๑๘)	๗๑.๕ (๓๑๓)	๕๘.๙ (๒๕๓)	๕๘.๑ (๘๕๖)
รวมครอบครัวชายทุกแบบ	๖๔.๕ (๑๓๑)	๔๔.๑ (๑๓๕)	๒๗.๒ (๑๑๙)	๓๘.๘ (๑๖๙)	๔๐.๓ (๕๙๔)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๓.๘ (๒๘)	๑๐.๘ (๓๓)	๘.๐ (๓๕)	๔.๘ (๒๑)	๘.๖ (๑๒๗)
" ๒	๑๕.๓ (๓๔)	๑๓.๑ (๖๘)	๑๑.๖ (๕๑)	๑๑.๐ (๔๘)	๑๓.๖ (๒๐๑)
" ๓	๒๔.๖ (๕๘)	๙.๑ (๓๖)	๓.๓ (๑๖)	๑๓.๓ (๕๗)	๑๒.๓ (๑๘๗)
" ๔	๕.๔ (๑๑)	๓.๑ (๑๒)	๓.๙ (๑๗)	๕.๓ (๒๓)	๕.๔ (๗๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒.๐ (๔)	๑.๐ (๔)	๑.๑ (๕)	๐.๕ (๒)	๑.๐ (๑๕)
สตรีคนเดียวในครัวเรือน	— (๐)	— (๐)	๐.๒ (๑)	๑.๘ (๘)	๐.๖ (๙)
รวม	๑๐๐.๐ (๒๐๓)	๑๐๐.๐ (๓๙๗)	๑๐๐.๐ (๔๓๘)	๑๐๐.๐ (๔๓๖)	๑๐๐.๐ (๑๙๗๔)

ตารางที่ ๑ ข

อัตราค่า รอยของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุและแบบของครอบครัว

แบบของครอบครัว	กลุ่มอายุสตรี				รวมทุกอายุ
	๑๕ - ๒๔	๒๕ - ๓๔	๓๕ - ๔๔	๔๕ ขึ้นไป	
ครอบครัวเดี่ยว	๓.๕ (๒๘)	๒๕.๕ (๒๑๘)	๓๖.๖ (๓๑๓)	๓๐.๐ (๒๕๓)	๑๐๐.๐ (๘๕๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๒.๐ (๑๓๑)	๒๔.๕ (๑๗๕)	๒๐.๐ (๑๑๕)	๒๘.๕ (๑๖๕)	๑๐๐.๐ (๕๕๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๒๒.๐ (๒๘)	๓๓.๘ (๔๓)	๒๗.๗ (๓๕)	๑๖.๕ (๒๑)	๑๐๐.๐ (๑๒๗)
" ๒	๑๖.๕ (๓๕)	๓๓.๘ (๖๘)	๒๕.๕ (๕๑)	๒๓.๕ (๔๘)	๑๐๐.๐ (๒๐๑)
" ๓	๓๑.๐ (๕๘)	๑๕.๓ (๓๖)	๘.๖ (๑๖)	๕๑.๑ (๗๗)	๑๐๐.๐ (๑๘๗)
" ๔	๑๓.๕ (๑๑)	๓๕.๕ (๒๘)	๒๑.๖ (๑๗)	๒๕.๑ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๗๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒๖.๗ (๕)	๒๖.๗ (๕)	๓๓.๓ (๕)	๑๓.๓ (๒)	๑๐๐.๐ (๑๕)
สตรีคนเดียวในครัวเรือน	- (๐)	- (๐)	๑๑.๑ (๑)	๘๘.๕ (๘)	๑๐๐.๐ (๙)

005024

ข. ลักษณะของที่อยู่อาศัย

ในการศึกษาคั้งนี้จะได้พิจารณาเฉพาะเกี่ยวกับลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้านและจำนวนห้อง
ในบ้าน เพื่อแสดงถึงลักษณะของที่อยู่อาศัย

๑. ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้าน

ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้านน่าจะมีสำคัญในการพิจารณาลักษณะแบบของครอบครัว ทั้งนี้
เพราะอยู่อาศัยในเขตที่ใกล้ความเจริญอาจมีความคึกคักอันทันสมัยมากกว่าพวกที่อยู่ห่างไกลอีกทั้งผู้
ที่อยู่ใกล้ความเจริญยังมีความคิดที่จะพึ่งตนเองมากกว่าดังเช่นมีความปรารถนาที่จะแยกครอบครัว
ของตนเองไปตั้งอยู่เป็นอิสระเป็นครอบครัวเดี่ยว จากตารางที่ ๒ แสดงถึงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่
สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุและสภาพความเจริญของหมู่บ้านและแบบของครอบครัว ได้พบว่าเมื่อ
พิจารณารวมหมดทุกอายุได้พบว่ามีสตรีสมรสแล้วอาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวที่ตั้งอยู่ในเขตทุรกันดาร
และทั่วกลางเท่ากัน เช่นเดียวกันกับในครอบครัวขยาย และโดยลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในเขตที่ใกล้
ทั่วกลางและในที่ห่างไกลพอสมควรก็มีลักษณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างครอบครัว
เดี่ยวและครอบครัวขยายก็ได้พบว่ามีสตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวมากกว่าในทุก ๆ เขต

หมายเหตุ

๑. เนื่องจากตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ทั้งหมดเป็นการศึกษาเฉพาะเขตชนบทได้แก่
บริเวณที่อยู่นอกเหนือไปจากเขตเทศบาลทั้งหมด ลักษณะของความเจริญสูงสุดจึงได้แก่ทั่วกลางในเขต
สุขาภิบาล

๒. ในการศึกษาคั้งนี้ได้แบ่งประเภทของหมู่บ้าน ๔๕ แห่ง ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา
เป็น ๔ ประเภท พิจารณาลักษณะของความเจริญของหมู่บ้านโดยถือเอาระยะทางกับความสะดวกใน
การติดต่อกับตัวเมือง เป็นสำคัญ ดังนี้

- ประเภทที่ ๑ คือหมู่บ้านที่ไกลมาก การคมนาคมลำบากไม่สะดวก
- ประเภทที่ ๒ คือหมู่บ้านที่สามารถติดต่อกับตัวเมืองหรือตลาดได้ภายในระยะเวลา ๑

ชั่วโมง นับว่าใกล้พอสมควร

- ประเภทที่ ๓ คือหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ทั่วกลางหรือเมืองสามารถเดินไปได้เอง
- ประเภทที่ ๔ คือหมู่บ้านที่อยู่ในทั่วกลาง

ที่ไคแบงทำการศึกษานี้

เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุได้พบว่าในทุก ๆ หองที่อยู่ในครอบครัวชายมีสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี อาศัยอยู่ในครอบครัวชายมากกว่าในครอบครัวที่เกี่ยวข้อง ๆ ที่ในกลุ่มอายุอื่น ๆ โดยทั่วไปแล้วในครอบครัวที่เกี่ยวข้องมีสตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่มากกว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสตรีที่สมรสแล้วสูงอายุมิฉะนั้นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่เกี่ยวข้องมากกว่าอาศัยอยู่ในครอบครัวชาย ดังเช่นในเขตไกลจากตัวเมืองที่ต้องใช้เวลาเดินทาง ๑ ชั่วโมง มีสตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ในครอบครัวชายถึงร้อยละ ๓๕.๕ และครอบครัวที่เกี่ยวข้องเพียงร้อยละ ๒๒.๔ เหตุที่เป็นคังนี้น่าจะเป็นเพราะเมื่อแรกสมรสสตรีที่สมรสแล้วในทุก ๆ หองที่จำต้องอาศัยอยู่ในครอบครัวเดิมไปก่อน เมื่อมีอายุสูงขึ้น มีหลักฐานคังนี้จึงไคแบงครัวเรือนออกไป ทั้งนี้ไคพบในตัวอยางที่ทำการศึกษาลแล้วว่ามีครอบครัวเกี่ยวข้องมากกว่าครอบครัวชาย

การวางที่ ๒ อัตราส่วนรอยของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ สภาพความเจริญของหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ลักษณะของหมู่บ้าน								รวม	
	ไถดมาก		ไถด		ไถดตลาด		ท้าวตลาด			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๒.๖	(๒๘๐)	๕๗.๗	(๒๖๖)	๕๒.๗	(๒๒๓)	๒๒.๙	(๘๓)	๕๘.๒	(๘๕๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๖.๙	(๑๖๕)	๘๑.๒	(๑๙๐)	๔๕.๐	(๑๙๙)	๓๘.๘	(๔๖)	๘๐.๘	(๖๐๐)
ครอบครัวขยายแบบ ๑	๑๐.๕	(๔๗)	๑๐.๘	(๕๐)	๘.๘	(๑๙)	๘.๓	(๑๑)	๘.๖	(๑๒๓)
" ๒	๑๑.๙	(๕๓)	๑๒.๒	(๕๖)	๑๘.๐	(๗๘)	๑๒.๙	(๑๗)	๑๓.๙	(๒๐๔)
" ๓	๑๑.๘	(๕๑)	๑๘.๑	(๖๕)	๑๕.๑	(๖๕)	๖.๘	(๙)	๑๒.๙	(๑๙๐)
" ๔	๓.๑	(๑๔)	๘.๑	(๑๙)	๘.๖	(๓๗)	๖.๘	(๙)	๕.๘	(๗๙)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๐.๕	(๒)	๑.๑	(๕)	๒.๓	(๕)	๒.๓	(๓)	๑.๐	(๑๕)
รวมทุกแบบของครอบครัว	๑๐๐.๐	(๔๔๗)	๑๐๐.๐	(๔๖๑)	๑๐๐.๐	(๔๓๑)	๑๐๐.๐	(๑๗๒)	๑๐๐.๐	(๑๔๗๑)

ตารางที่ ๒ (ต่อ) สตรทสมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

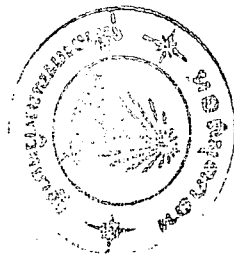
แบบของครอบครัว	ลักษณะของหมู่บ้าน								รวม
	ไกลมาก	ไกล	ไกลกลาง	กึ่งกลาง	กึ่งกลาง	กึ่งกลาง	กึ่งกลาง	กึ่งกลาง	
ครอบครัวเดี่ยว	๔๖.๘ (๓๐)	๒๒.๔ (๑๓)	๒๗.๘ (๒๐)	๔๑.๗ (๕)					๓๓.๐ (๖๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๓.๑ (๓๔)	๗๕.๘ (๔๔)	๖๘.๕ (๕๐)	๕๐.๐ (๖)					๖๕.๐ (๑๓๔)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๕.๖ (๑๐)	๒๒.๔ (๑๓)	๕.๖ (๔)	๘.๓ (๑)					๑๓.๖ (๒๘)
" ๒	๑๔.๐ (๘)	๑๒.๑ (๗)	๒๕.๐ (๑๘)	๑๖.๗ (๒)					๑๗.๕ (๓๖)
" ๓	๑๘.๘ (๑๒)	๓๔.๕ (๒๐)	๓๔.๗ (๒๕)	๑๖.๗ (๒)					๒๘.๖ (๕๘)
" ๔	๔.๗ (๓)	๖.๘ (๔)	๔.๒ (๓)	๘.๓ (๑)					๕.๓ (๑๑)
ครอบครัวขยายแบบอื่น ๆ	- (๐)	๑.๗ (๑)	๒.๗ (๒)	๘.๓ (๑)					๒.๐ (๔)
รวม	๑๐๐.๐ (๖๔)	๑๐๐.๐ (๕๘)	๑๐๐.๐ (๗๒)	๑๐๐.๐ (๑๒)					๑๐๐.๐ (๒๐๖)

การวางที่ ๒ (ต่อ) สตรีที่สมัครแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว					รวม
	โสดมาก	โสด	โสดกลาง	ตัวกลาง	
ครอบครัวเดี่ยว	๖๙.๓ (๘๖)	๔๙.๖ (๖๐)	๕๒.๖ (๕๔)	๕๔.๘ (๑๓)	๕๔.๙ (๒๑๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๖.๒ (๕๐)	๕๐.๘ (๖๔)	๔๙.๑ (๔๘)	๔๒.๐ (๑๓)	๔๔.๑ (๑๙๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๘.๙ (๑๒)	๑๖.๙ (๒๑)	๔.๙ (๕)	๑๖.๑ (๕)	๑๐.๘ (๔๓)
" ๒	๑๔.๕ (๒๐)	๑๙.๘ (๒๕)	๑๘.๖ (๑๙)	๙.๙ (๓)	๑๖.๙ (๖๙)
" ๓	๘.๙ (๑๒)	๙.๕ (๑๒)	๑๐.๘ (๑๑)	๖.๕ (๒)	๙.๓ (๓๙)
" ๔	๔.๓ (๖)	๔.๘ (๖)	๑๒.๘ (๑๓)	๙.๙ (๓)	๙.๑ (๒๘)
ครอบครัวขยายแบบอื่น ๆ	๑.๕ (๒)	๑.๖ (๒)	- (๐)	๓.๒ (๑)	๑.๒ (๕)
รวม	๑๐๐.๐ (๑๓๘)	๑๐๐.๐ (๑๒๖)	๑๐๐.๐ (๑๐๒)	๑๐๐.๐ (๓๑)	๑๐๐.๐ (๓๙๙)

ตารางที่ ๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๔ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	ลักษณะของหมู่บ้าน								รวม	
	ไถดมาก		ไถด		ไถดกลาง		ไถดลาด			
ครอบครัวเดี่ยว	๓๔.๑	(๑๐๐)	๓๓.๕	(๕๕)	๒๖.๔	(๘๓)	๓๒.๐	(๓๑)	๓๑.๖	(๓๑๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๕.๕	(๓๕)	๒๔.๖	(๓๓)	๓๒.๘	(๔๑)	๒๕.๗	(๑๑)	๒๓.๕	(๑๒๐)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๒.๖	(๑๓)	๖.๗	(๕)	๕.๖	(๗)	๔.๗	(๒)	๘.๐	(๓๕)
" ๒	๘.๒	(๑๑)	๑๒.๐	(๑๖)	๑๖.๐	(๒๐)	๑๑.๖	(๕)	๑๑.๕	(๕๒)
" ๓	๔.๔	(๖)	๒.๒	(๓)	๔.๐	(๕)	๔.๗	(๒)	๓.๗	(๑๖)
" ๔	๐.๗	(๑)	๓.๗	(๕)	๓.๒	(๕)	๔.๗	(๒)	๓.๕	(๑๗)
ครอบครัวขยายแบบอื่น ๆ	-	(๐)	๑.๕	(๒)	๐.๘	(๑)	๒.๓	(๑)	๐.๕	(๔)
รวม	๑๐๐.๐	(๑๓๕)	๑๐๐.๐	(๑๓๕)	๑๐๐.๐	(๑๒๕)	๑๐๐.๐	(๔๓)	๑๐๐.๐	(๔๓๗)

ตารางที่ ๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	ลักษณะของหมูดาน								รวม	
	ไถดมาก		ไถด		ไถดตลาด		หัวตลาด			
ครอบครัวเดี่ยว	๕๘.๒	(๖๔)	๖๕.๗	(๕๕)	๕๓.๐	(๗๐)	๖๕.๒	(๓๐)	๕๘.๘	(๒๕๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๔๖.๘	(๕๖)	๓๘.๓	(๕๘)	๔๕.๕	(๖๐)	๓๘.๘	(๑๖)	๔๐.๑	(๑๗๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๗.๓	(๘)	๔.๘	(๗)	๒.๓	(๓)	๖.๕	(๓)	๔.๘	(๒๑)
" ๒	๑๑.๘	(๑๓)	๕.๖	(๘)	๑๕.๘	(๒๑)	๑๕.๓	(๗)	๑๑.๘	(๕๘)
" ๓	๑๘.๑	(๒๑)	๒๑.๐	(๓๐)	๑๘.๒	(๒๔)	๖.๕	(๓)	๑๘.๑	(๗๘)
" ๔	๓.๖	(๔)	๒.๘	(๔)	๘.๑	(๑๒)	๖.๕	(๓)	๕.๓	(๒๓)
ครอบครัวขยายแบบอื่น ๆ	-	(๐)	-	(๐)	๑.๕	(๒)	-	(๐)	๐.๕	(๒)
รวม	๑๐๐.๐	(๑๑๐)	๑๐๐.๐	(๑๕๓)	๑๐๐.๐	(๑๗๒)	๑๐๐.๐	(๕๖)	๑๐๐.๐	(๔๓๑)

๒. จำนวนห้องในบ้าน

จำนวนห้องในบ้านนับไคว่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตภายในครอบครัว การที่ลักษณะของบ้านคับแคบทำให้สมาชิกในครอบครัวขาดความสะดวกส่วนตัว และนอกจากนี้ จำนวนห้องในบ้านเป็นเครื่องแสดงถึงลักษณะทางเศรษฐกิจด้วย การที่มีสมาชิกของครอบครัวอาศัยอยู่ในบ้านแคบ ๆ เป็นจำนวนมากทำให้เกิดความแออัดทั้งนี้เนื่องจากความจำเป็นทางสถานที่อยู่อาศัย ทำให้ห้องอาศัยอยู่รวมกันหรือมีคั่นนั้นก็อาจจะเป็นเพราะความเคยชินของแต่ละบุคคลที่ไม่รังเกียจการที่จะต้องรวมกันอยู่อย่างแออัดในครอบครัวขยายซึ่งประกอบด้วยบุคคลอื่น ๆ น่าจะมีจำนวนห้องโดยเฉลี่ยมากกว่าครอบครัวเดี่ยว ในการศึกษาครั้งนี้ ตารางที่ ๓ แสดงถึงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในบ้านที่มีจำนวนห้องแตกต่างกัน จะเห็นไคว่สตรีแต่ละคนที่อยู่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวที่มีขนาดของครัวเรือนโดยเฉลี่ย ๒.๓ ห้อง ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนห้องที่ต่ำที่สุดเมื่อพิจารณาเทียบกับจำนวนห้องในครอบครัวขยายซึ่งเห็นไคว่ว่ามีจำนวนห้องโดยเฉลี่ยสูงกว่าในครอบครัวเดี่ยวเพียงเล็กน้อยในทุก ๆ แบบของครอบครัวขยายและครัวเรือนที่มีจำนวนห้องสูงที่สุดคือครัวเรือนของครอบครัวขยายที่มีบุตรตั้งแต่ ๒ คน ที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ควย มีจำนวนห้องโดยเฉลี่ย ๒.๕ ในแต่ละกลุ่มอายุของสตรีที่สมรสแล้วพบว่าในทุก ๆ แบบของครอบครัวสตรีที่สมรสแล้วทุก ๆ กลุ่มอายุทางก็อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีจำนวนห้องโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒ ห้อง และไม่เกิน ๒.๕ ห้อง ทั้งนี้อาจกล่าวไคว่ว่าครัวเรือนในเขตชนบทของไทยมีขนาดเล็กมาก และน่าจะเป็นเพราะชาวชนบทไม่ค่อยจะมีความรังเกียจในอันที่จะต้องอาศัยอยู่รวมกันในครัวเรือนขนาดเล็ก

ตารางที่ ๓

อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ, จำนวนห้องในบ้านที่อาศัยอยู่ และแบบของครอบครัว
สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	จำนวนห้องในบาน										รวม	จำนวนห้องโดยเฉลี่ย
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	ขึ้นไป	รวม	จำนวน	ร้อยละ		
ครอบครัวเดี่ยว	๒๓.๐ (๑๘๕)	๓๘.๖ (๗๒๕)	๒๖.๐ (๒๑๕)	๕.๑ (๗๗)	๒.๓ (๑๕)	๑.๐ (๑)					๑๐๐.๐ (๘๕๒)	๒.๓
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	(๑๕.๖) (๕๒)	(๒๘.๕) (๑๗๕)	(๓๖.๕) (๒๑๘)	(๕.๗) (๕๗)	(๓.๕) (๒๐)	(๕.๕) (๒๕)					(๑๐๐.๐) (๕๕๐)	๒.๗
ครอบครัวขยายแบบ ๑	๑๓.๖ (๑๗)	๓๕.๒ (๕๕)	๕๐.๐ (๕๐)	๘.๘ (๑๑)	๒.๕ (๓)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๒๕)	๒.๕
" ๒	๑๘.๑ (๓๖)	๒๘.๑ (๕๖)	๓๕.๒ (๗๐)	๕.๖ (๑๕)	๕.๐ (๑๐)	๕.๐ (๕)					๑๐๐.๐ (๑๕๕)	๒.๗
" ๓	๑๑.๘ (๒๒)	๓๗.๒ (๕๑)	๓๕.๖ (๗๕)	๑๐.๒ (๑๕)	๒.๖ (๕)	๕.๖ (๑๖)					๑๐๐.๐ (๑๘๗)	๒.๕
" ๔	๒๑.๕ (๑๗)	๒๕.๑ (๒๓)	๓๐.๕ (๒๕)	๑๐.๑ (๘)	๒.๖ (๒)	๖.๓ (๕)					๑๐๐.๐ (๗๕)	๒.๖
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๑๓.๓ (๒)	๕๖.๗ (๗)	๓๓.๓ (๕)	- (๐)	- (๐)	๖.๗ (๑)					๑๐๐.๐ (๑๕)	๒.๕

ตารางที่ ๓ (ต่อ) สภรทสมัครสแควอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	จำนวนทองในบาน												รวม	จำนวนทองโดยเฉลี่ย	
	๑	๒	๓	๔	๕	๖ ขึ้นไป									
ครอบครัวเดี่ยว	๓๓.๘ (๑๖)	๔๓.๘ (๓๒)	๒๕.๔ (๑๗)	๓.๐ (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๒๗)	๒.๑	
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	(๑๖.๘)	(๒๒)	(๓๕)	(๓๗.๔)	(๔๘)	(๕.๘)	(๑๓)	(๓.๘)	(๕)	(๕.๘)	(๗)	(๗)	(๑๐๐.๐)	(๑๓๑)	๒.๗
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๑.๑ (๓)	๓๓.๐ (๕)	๓๓.๐ (๕)	๑๑.๒ (๔)	๓.๗ (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๒๗)	๒.๗	
" ๒	๒๒.๘ (๘)	๒๐.๐ (๗)	๓๕.๓ (๑๒)	๘.๖ (๓)	๘.๖ (๓)	๕.๗ (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๓๕)	๒.๘	
" ๓	๑๐.๓ (๖)	๒๕.๕ (๑๕)	๔๖.๖ (๒๗)	๘.๖ (๕)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕๘)	๒.๕	
" ๔	๔๕.๔ (๕)	๓๖.๘ (๕)	๕.๑ (๑)	๕.๑ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๑)	๑.๘	
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๒)	* (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	* (๕)	*	

ตารางที่ ๓ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	จำนวนทองในบาน												รวม	จำนวนทองโดยเฉลี่ย	
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	ขึ้นไป	๗	๘	๙	๑๐	๑๑			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๕.๕ (๕๖)	๔๑.๒ (๘๘)	๒๔.๑ (๕๒)	๓.๘ (๑๓)	๐.๘ (๒)	-	(๐)							๑๐๐.๐ (๒๑๖)	๒.๒
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	(๑๕.๕) (๒๓)	(๒๓.๖) (๔๘)	(๓๘.๕) (๖๓)	(๑๐.๘) (๑๘)	(๒.๓) (๔)	(๕.๒) (๙)	(๘)							(๑๐๐.๐) (๑๓๔)	๒.๓
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๔.๐ (๖)	๓๐.๒ (๑๓)	๔๔.๒ (๑๘)	๑๑.๖ (๕)	-	(๐)	-	(๐)						๑๐๐.๐ (๔๓)	๒.๕
" ๒	๑๖.๓ (๑๑)	๓๐.๓ (๒๐)	๓๘.๔ (๒๖)	๑๐.๖ (๓)	๑.๕ (๑)	๑.๕ (๑)	๑.๕ (๑)							๑๐๐.๐ (๖๖)	๒.๕
" ๓	๑๓.๕ (๕)	๑๘.๘ (๓)	๓๕.๒ (๑๓)	๑๓.๕ (๕)	๒.๓ (๑)	๑๖.๒ (๖)								๑๐๐.๐ (๓๓)	๒.๔
" ๔	๑๓.๘ (๕)	๒๘.๖ (๘)	๓๒.๒ (๘)	๓.๑ (๒)	๓.๑ (๒)	๓.๑ (๒)	๓.๑ (๒)							๑๐๐.๐ (๒๘)	๒.๘
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒๐.๐ (๑)	๒๐.๐ (๓)	๒๐.๐ (๑)	-	(๐)	-	(๐)							๑๐๐.๐ (๕)	๒.๐

ตารางที่ ๓ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	จำนวนทองในบาน												รวม	จำนวนทองโดยเฉลี่ย	
	๑	๒	๓	๔	๕	๖ ขึ้นไป	๑	๒	๓	๔	๕	๖ ขึ้นไป			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๑.๘	(๖๖)	๓๕.๖	(๑๐๘)	๒๕.๗	(๙๐)	๘.๕	(๒๗)	๒.๐	(๖)	๒.๐	(๖)	๑๐๐.๐	(๓๐๓)	๒.๔
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	(๑๘.๕)	(๑๗)	(๒๙.๙)	(๓๕)	(๓๕.๙)	(๕๒)	(๗.๗)	(๙)	(๖.๐)	(๗)	(๖.๐)	(๗)	(๑๐๐.๐)	(๑๑๗)	๒.๘
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๘.๗	(๕)	๔๘.๑	(๑๕)	๓๕.๓	(๑๒)	๕.๕	(๒)	-	(๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๓๔)	๒.๓
" ๒	๑๘.๐	(๙)	๒๖.๐	(๑๓)	๒๖.๐	(๑๓)	๑๒.๐	(๖)	๑๐.๐	(๕)	๘.๐	(๔)	๑๐๐.๐	(๕๐)	๒.๕
" ๓	๖.๓	(๑)	๒๕.๐	(๔)	๕๐.๐	(๘)	-	(๐)	๑๒.๕	(๒)	๖.๒	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๖)	๓.๑
" ๔	๑๑.๘	(๒)	๑๗.๖	(๓)	๕๒.๕	(๙)	๕.๕	(๑)	-	(๐)	๑๑.๘	(๒)	๑๐๐.๐	(๑๗)	๓.๐
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๑)	-	(๐)	*	(๒)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๑)	*	(๔)	*

ตารางที่ ๓ (ต่อ) สภกรที่สมัครแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	จำนวนทองในบาน												รวม	จำนวนทองโดยเฉลี่ย	
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	ขึ้นไป								
ครอบครัวเดี่ยว	๒๑.๕	(๔๖)	๓๓.๕	(๕๖)	๒๓.๔	(๖๐)	๑๒.๑	(๓๑)	๔.๓	(๑๑)	๑.๘	(๒)	๑๐๐.๐	(๒๕๖)	๒.๔
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	(๑๕.๕)	(๒๖)	(๓๒.๓)	(๕๕)	(๓๕.๑)	(๕๕)	(๑๐.๑)	(๑๓)	(๓.๐)	(๓.๖)	(๖)	(๑๐๐.๐)	(๑๖๘)	๒.๘	
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๘.๓	(๓)	๒๘.๖	(๖)	๑๒.๘	(๕)	๔.๘	(๑)	๕.๕	(๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๑)	๒.๓
" ๒	๑๖.๓	(๘)	๓๓.๓	(๑๖)	๓๕.๖	(๑๕)	๖.๒	(๓)	๒.๑	(๑)	๒.๑	(๑)	๑๐๐.๐	(๔๘)	๒.๕
" ๓	๑๓.๒	(๑๖)	๓๒.๕	(๒๕)	๓๔.๒	(๒๖)	๑๑.๘	(๕)	๒.๖	(๒)	๕.๓	(๔)	๑๐๐.๐	(๓๖)	๒.๘
" ๔	๒๑.๓	(๕)	๓๔.๘	(๘)	๒๑.๓	(๕)	๑๓.๔	(๔)	-	(๐)	๔.๔	(๑)	๑๐๐.๐	(๒๓)	๒.๕
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๒)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๒)	*

หมายเหตุ

* หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕

- หมายถึง ไม่มีตัวอย่าง

ค. แบบของการเลือกครอง

การเลือกครองนับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่ง ในการเริ่มต้นชีวิตครอบครัว ควบปรากฎว่าชาวสิงหลได้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการเลือกครองไปจากเดิมมาก กล่าวคือมีคู่สมรสอยู่ระยะ ๔ ที่ตามใจบิดามารดาในการเลือกคู่สมรสอยู่ระยะ ๑๓ เลือกคู่กันเองโดยได้รับความเห็นชอบจากบิดามารดา และไม่ปรากฏว่ามีคู่สมรสคู่ใดได้รับการชักชวนจากบิดามารดา ในการที่จะเลือกคู่ด้วยตนเอง ส่วนที่เหลือนอกจากนี้ต่างก็เลือกคู่สมรสด้วยความพอใจซึ่งกันและกันถ้าจะเปรียบเทียบกับสมัยก่อนหน้านั้นกลับได้พบวาระอยู่ระยะ ๕๗ คู่สมรสต่างก็ไมคุ้นเคยกันมาก่อนเพราะผู้ใหญ่จัดการสมรสให้ ในตารางที่ ๔ ผลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วมีลักษณะของการเลือกครอง คือ เมื่อพิจารณาารวมทุกอายุได้พบว่า การเลือกครองทุก ๆ แบบ ไม่ได้ทำให้เกิดแบบครอบครัวเลย

ในการเลือกคู่ทุก ๆ แบบสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี ก็ยังคงอาศัยอยู่ในครอบครัวขยายมากกว่าการแยกครอบครัวไปเป็นอิสระ ต่างกันกับสตรีที่สมรสแล้วในกลมอายุที่สูงขึ้น จากข้อมูลนี้จะเป็นไปได้ว่า การที่สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไปเลือกคู่สมรสของตนเองในอดีตสามารถจะแยกครอบครัวไปตั้งเป็นอิสระได้มากกว่านั้นก็อาจจะเป็นเพราะสตรีที่สมรสแล้วที่มีอายุขึ้นสามารถจะแยกครอบครัวไปตั้งเป็นอิสระของตนเองได้เนื่องจากได้ใช้ชีวิตมานานพอที่จะสะสมทรัพย์สมบัติได้เพียงพอ ส่วนสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี นั้นเพิ่งจะเข้าสู่ชีวิตสมรสอย่างมากก็เพียง ๑๐ ปี จึงยังไม่สามารถจะสะสมเงินทองได้มากพอที่จะแยกไปอยู่อิสระของตนเองได้ประการหนึ่ง ส่วนอีกประการ

³Bryce Ryan, Institutional Factors in Sinhalese Fertility, The Milbank Memorial Fund Quarterly, October 1952 VOL xxx NO.4 P.366

หนึ่งอาจเป็นเพราะการครองชีพสมัยเมื่อ ๓๐ ปีก่อนหน้านี้อยู่ในระดัต่ำกว่าสมัยปัจจุบัน การแยกครอบครัวจึงทำไ้ไ้กายกว่า และประการสุดท้ายอาจจะเป็นเพราะสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี ต้องนำเอาภรรยาเข้าไปอาศัยอยู่ในครอบครัวเดิมเพื่อช่วยงานของครอบครัวชั่วระยะหนึ่ง และเมื่อผ่านระยะเวลาไปแล้วจึงแยกไปตั้งครอบครัวอิสระของตน หรือ มิฉะนั้นก็อาจจะเป็นเพราะสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี เป็นบุตรคนสุดท้ายที่ต้องรับภาระดูแลบิดามารดาสูงอายุ เมื่อทำการสมรสจึงนำเอาสามีเข้าไปอาศัยอยู่ด้วย

ถ้าจะกล่าวโดยทั่วไปแล้วบิดามารดาก็มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเลือกของบุตร แมว่าจะไม่เลือกให้บุตรโดยตรงก็อาจจะมีส่วนร่วมพิจารณาด้วย การศึกษาครั้งนี้ได้แยกศึกษาเกี่ยวกับความคิดของสตรีที่สมรสแล้วในเรื่องการเลือกคู่ครองของบุตรชายและบุตรหญิง ผลจากการศึกษาปรากฏต่อไปนี้คือ

ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย สตรีที่สมรสแล้วมีความคิดที่จะให้บุตรชายเลือกคู่ครองด้วยตนเองมากกว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกคู่ให้แก่บุตรชาย และเมื่อใดรวมเข้ากับการที่บุตรชายเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง โดยได้รับความเห็นชอบจากบิดามารดาด้วยแล้ว ความนิยมที่จะให้บุตรชายเลือกคู่เองก็ยิ่งทวีจำนวนขึ้นทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายทุก ๆ แบบ ดูตารางที่ ๕

แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลในแต่ละกลุ่มอายุของสตรีที่สมรสแล้ว เพื่อทราบถึงความแตกต่างในค่านิยมของการเลือกคู่ครองของบุตรชาย คำตอบที่ได้รับจากการสัมภาษณ์โดยรวมทั้งสภาพความเป็นจริงและในค่านิยมคิดโดยพบว่า แมว่าส่วนใหญ่ของสตรีที่สมรสแล้วต่างก็มีความนิยมที่จะให้บุตรชายเลือกคู่สมรสเอง แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าสตรีที่สมรสแล้วในกลุ่มอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี ที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวซึ่งสตรีที่สมรสแล้วเหล่านี้ยังไม่เคยมีบุตรชายที่ทำการสมรสมาก่อน มีความคิดที่จะเลือกคู่สมรสให้แก่บุตรชายอยู่ถึงร้อยละ ๒๓.๑ และจำนวนของสตรีที่สมรสแล้วที่คิดจะเลือกคู่ให้โดยบุตรชายเห็นชอบด้วยก็สูงกว่าในกลุ่มอายุอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีที่สมรสแล้ววัย ๔๕ ปีขึ้นไป ซึ่งเคยมีบุตรชายทำการสมรสแล้วมีอยู่เพียงร้อยละ ๑๒.๕ ที่คิดจะเลือกคู่ให้บุตรชาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากสตรีที่สมรสแล้วที่สูงอายุเหล่านี้

นั้นได้เคยผ่านสภาพที่เป็นจริงที่ว่าส่วนมากบุตรชายเลือกคู่ครองด้วยตนเองซึ่งมีอยู่ถึงร้อยละ ๖๕.๐ ส่วนในครอบครัวขยายทุก ๆ แบบนั้นได้พบว่าส่วนใหญ่ของสตรีที่สมรสแล้ว นิยมให้บุตรชายเลือกคู่สมรสด้วยตนเองมากกว่าจะคิดเลือกคู่ให้แก่บุตรชายเช่นกัน

ตารางที่ ๖ แสดงถึงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุและความคิดในเรื่องการเลือกคู่ของบุตรหญิง การศึกษาครั้งนี้ได้พบว่า โดยทั่วไปแล้ว สตรีที่สมรสแล้วมีความคิดที่จะให้บุตรหญิงเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและในครอบครัวขยาย เป็นที่น่าสังเกตว่า สตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายมีความคิดอยากที่จะเข้าไปมีส่วนในการเลือกคู่ของบุตรหญิงเพียงเล็กน้อยเช่นกัน ดังเช่น ร้อยละ ๖๘.๕ ของสตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยในครอบครัวเดี่ยวมีความคิดให้บุตรหญิงเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง ในครอบครัวขยายมีอยู่ร้อยละ ๖๖.๑ และร้อยละ ๑๒.๕ ของสตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวมีความคิดต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องการเลือกคู่ให้บุตรหญิงและในครอบครัวขยายมีสูงกว่า คือร้อยละ ๑๕.๐ ในครอบครัวขยายที่ผ่านทางบุตรหญิงคิดจะเลือกคู่ให้บุตรหญิงถึงร้อยละ ๒๐.๘ และให้บุตรหญิงเลือกคู่เองร้อยละ ๕๘.๗ ด้วยลักษณะเช่นนี้ได้ปรากฏอยู่ในสตรีที่สมรสแล้วทุก ๆ กลุ่มอายุ กล่าวคือในขณะที่อยากจะให้บุตรหญิงเลือกคู่ด้วยตนเองแล้ว ก็ยังอยากจะมีส่วนเลือกให้อีกด้วย ในกรณีนี้ปรากฏเช่นนี้พอจะกล่าวได้ว่า สตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวไม่ต้องประสบกับปัญหาในการอาศัยร่วมกับผู้อื่น จึงไม่สู้เป็นกังวลต่อการเลือกคู่ของบุตรหญิง ในขณะที่สตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายแบบที่ผ่านทางบุตรหญิงมีความเป็นห่วงบุตรหญิงจึงคิดจะเลือกคู่ให้เมื่อพิจารณาในแง่ละกลุ่มอายุได้พบขอที่น่าสังเกตว่าในครอบครัวเดี่ยวมีสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี ซึ่งยังไม่เคยมีบุตรหญิงที่ทำการสมรสมาก่อนมีความคิดที่จะเลือกคู่ให้บุตรหญิงร้อยละ ๒๑.๖ และให้บุตรหญิงเลือกคู่เองร้อยละ ๕๖.๕ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่าสตรีที่สมรสแล้วเหล่านี้ยังไม่เคยประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีลูกครองของบุตรหญิงมาก่อนจึงมีความคิดเช่นนั้น ฉะนั้นกับสตรีที่สมรสแล้วที่มีอายุอยู่ในวัยที่ควรจะมีบุตรหญิงที่ทำการสมรสได้แล้ว ส่วนใหญ่จะไม่มีความคิดที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ของบุตรหญิง

ตารางที่ ๔ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ลักษณะของการเลือกคู่ครอง และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	การเลือกคู่ครอง										รวม
	ตนเอง	บิดามารดา	พี่น้อง	ญาติ	เพื่อน	อื่น ๆ					
ครอบครัวเดี่ยว	๕๖.๒ (๕๓)	๖๑.๒ (๒๕๕)	๖๐.๐ (๖)	๓๐.๒ (๓๓)	*	(๒)	๕๙.๘ (๑๙)				๕๘.๑ (๘๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๘๒.๘ (๘๖)	๓๘.๑ (๑๕๙)	๓๑.๓ (๕)	๒๓.๓ (๑๓)	-	(๐)	๓๓.๕ (๑๒)				๕๐.๙ (๕๙)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๙.๒ (๘)	๓.๐ (๒)	๑๖.๓ (๒)	๘.๕ (๘)	-	(๐)	๑๒.๕ (๘)				๘.๓ (๑๒)
" ๒	๑๘.๐ (๑๓)	๑๘.๘ (๖)	๑๖.๓ (๒)	๖.๘ (๓)	-	(๐)	๙.๘ (๓)				๑๓.๙ (๒๐)
" ๓	๑๓.๕ (๑๒)	๑๒.๓ (๕)	-	(๐)	๖.๘ (๓)	-	(๐)	๙.๘ (๓)			๑๒.๘ (๑๘)
" ๔	๖.๒ (๕)	๓.๖ (๑)	๘.๓ (๑)	๖.๘ (๓)	-	(๐)	๖.๒ (๒)				๕.๕ (๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๐.๙ (๘)	๐.๓ (๓)	๘.๓ (๑)	๒.๑ (๑)	-	(๐)	๓.๑ (๑)				๑.๐ (๑)
รวมทุกแบบของครอบครัว	๑๐๐.๐ (๙๕)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๑๐๐.๐ (๑๒)	๑๐๐.๐ (๘)	*	(๒)	๑๐๐.๐ (๓)				๑๐๐.๐ (๑๖๑)

ตารางที่ ๔ (ต่อ) สกรที่สมัครแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกคู่ครอง											รวม
	ตนเอง	บิดามารดา	พี่น้อง	ญาติ	เพื่อน	อื่น ๆ						
ครอบครัวเดี่ยว	๓๒.๐ (๔๗)	๓๕.๕ (๑๗)	- (๐)	* (๑)	- (๐)	๒๐.๐ (๓)						๓๓.๒ (๖๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖๖.๐ (๕๗)	๖๕.๖ (๓๑)	- (๐)	* (๓)	- (๐)	๕๐.๐ (๒)						๖๕.๕ (๑๓๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๕.๐ (๒๒)	๑๐.๕ (๕)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๒๐.๐ (๑)						๑๓.๖ (๒๘)
" ๒	๑๖.๓ (๒๕)	๒๕.๐ (๑๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)						๑๗.๖ (๓๖)
" ๓	๒๘.๖ (๔๒)	๒๗.๑ (๑๓)	- (๐)	* (๒)	- (๐)	๒๐.๐ (๑)						๒๘.๓ (๕๘)
" ๔	๒.๑ (๕)	๒.๑ (๑)	- (๐)	* (๑)	- (๐)	- (๐)						๕.๕ (๑๑)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒.๐ (๓)	- (๐)	* (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)						๑.๕ (๔)
รวมทุกแบบของครอบครัว	๑๐๐.๐ (๖๕๗)	๑๐๐.๐ (๕๕)	* (๑)	* (๕)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕)						๑๐๐.๐ (๒๐๕)

ตารางที่ ๔ (ต่อ) สภ.ที่สมัครแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกคูครอง											รวม
	ตนเอง	บิดามารดา	พี่น้อง	ญาติ	เพื่อน	อื่น ๆ						
ครอบครัวเดี่ยว	๕๒.๓ (๑๓๔)	๕๔.๓ (๒๓)	* (๑)	๕๐.๐ (๗)	* (๒)	๖๙.๒ (๙)						๕๔.๗ (๒๑๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๖.๕ (๑๑๙)	๕๐.๘ (๔๔)	* (๑)	๕๒.๙ (๖)	- (๐)	๓๐.๘ (๔)						๕๔.๑ (๑๙๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๑.๑ (๓๑)	๗.๔ (๘)	* (๑)	๑๔.๓ (๒)	- (๐)	๗.๗ (๑)						๑๐.๙ (๔๓)
" ๒	๑๗.๒ (๔๔)	๑๗.๖ (๑๙)	- (๐)	๑๔.๓ (๒)	- (๐)	๑๕.๔ (๒)						๑๗.๐ (๖๗)
" ๓	๑๐.๖ (๒๗)	๘.๔ (๙)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)						๙.๑ (๓๖)
" ๔	๖.๖ (๑๗)	๗.๔ (๘)	- (๐)	๑๔.๓ (๒)	- (๐)	๗.๗ (๑)						๗.๑ (๒๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๑.๒ (๓)	๐.๙ (๑)	- (๐)	๗.๑ (๑)	- (๐)	- (๐)						๑.๒ (๕)
รวมทุกแบบของครอบครัว	๑๐๐.๐ (๒๕๖)	๑๐๐.๐ (๑๐๘)	* (๒)	๑๐๐.๐ (๑๔)	* (๒)	๑๐๐.๐ (๑๓)						๑๐๐.๐ (๓๙๕)

ตารางที่ ๔ (ต่อ) สตรีที่แต่งงานแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกคู่ครอง										รวม
	ตนเอง	บิดามารดา	พี่น้อง	ญาติ	เพื่อน	อื่น ๆ					
ครอบครัวเดี่ยว	๓๐.๖ (๑๙๒)	๓๖.๕ (๕๗)	๕๗.๑ (๔)	๕๓.๓ (๑๔)	- (๐)	๕๐.๐ (๓)					๓๑.๓ (๓๑๐)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๔.๗ (๗๔)	๓๗.๕ (๓๗)	๕๒.๕ (๓)	๖.๗ (๑)	- (๐)	๓๓.๓ (๒)					๒๗.๕ (๑๒๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๗.๐ (๑๕)	๘.๕ (๑๒)	๑๔.๓ (๑)	๖.๗ (๑)	- (๐)	๓๓.๓ (๒)					๘.๐ (๓๕)
" ๒	๑๒.๕ (๓๕)	๑๖.๑ (๑๕)	๒๘.๖ (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)					๑๒.๐ (๕๒)
" ๓	๒.๕ (๘)	๕.๕ (๘)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)					๓.๗ (๑๖)
" ๔	๕.๕ (๑๖)	๑.๕ (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)					๕.๑ (๑๔)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๐.๗ (๒)	๐.๗ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๖.๗ (๑)					๐.๕ (๔)
รวมทุกแบบของครอบครัว	๑๖๐.๐ (๕๗๒)	๑๐๐.๐ (๑๓๕)	๑๐๐.๐ (๗)	๑๐๐.๐ (๑๕)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๖)					๑๐๐.๐ (๕๓๕)

17471692

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	การเลือกคู่ครอง										รวม
	ตนเอง	บิดามารดา	พี่น้อง	ญาติ	เพื่อน	อื่น ๆ					
ครอบครัวเดี่ยว	๕๘.๓ (๑๖๑)	๖๑.๕ (๓๘)	* (๑)	๓๘.๓ (๑๑)	- (๐)	๕๐.๐ (๔)	๕๕.๕ (๒๕๕)				
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๑.๓ (๑๑๔)	๓๓.๓ (๔๓)	* (๑)	๒๑.๓ (๓)	- (๐)	๕๐.๐ (๔)	๓๕.๓ (๑๖๕)				
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕.๕ (๑๖)	๓.๒ (๔)	- (๐)	๓.๑ (๑)	- (๐)	- (๐)	๕.๕ (๒๑)				
" ๒	๑๐.๕ (๓๐)	๑๒.๓ (๑๖)	- (๐)	๓.๑ (๑)	- (๐)	๑๒.๕ (๑)	๑๑.๓ (๔๘)				
" ๓	๑๘.๕ (๕๑)	๑๘.๒ (๒๓)	- (๐)	๓.๑ (๑)	- (๐)	๒๕.๐ (๒)	๑๘.๑ (๓๓)				
" ๔	๖.๒ (๑๗)	๓.๒ (๔)	* (๑)	- (๐)	- (๐)	๑๒.๕ (๑)	๕.๕ (๒๓)				
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๐.๕ (๒)				
รวมทุกแบบของครอบครัว	๑๐๐.๐ (๒๗๖)	๑๐๐.๐ (๑๒๖)	* (๒)	๑๐๐.๐ (๑๔)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๘)	๑๐๐.๐ (๔๒๖)				

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
 - หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ความถี่ในเรื่องการเลือกคู่ครองของบุตรชาย และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้ว รวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	การเลือกคู่ครองของบุตรชาย					รวม
	พ่อแม่	บุตรชาย	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ	
ครอบครัวเดี่ยว	๑๓.๑ (๑๐๕)	๒๗.๕ (๕๖๕)	๑๐.๑ (๘๔)	๘.๕ (๗๑)	๐.๔ (๓)	๑๐๐.๐ (๘๓๒)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๔.๕ (๘๖)	๖๘.๕ (๓๕๗)	๕.๐ (๕๒)	๖.๘ (๓๕)	๐.๔ (๒)	๑๐๐.๐ (๕๑๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๘.๒ (๑๐)	๗๗.๐ (๕๔)	๗.๔ (๕)	๗.๔ (๕)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๒๒)
" ๒	๒๑.๖ (๔๒)	๕๘.๓ (๑๑๓)	๑๑.๓ (๒๒)	๘.๘ (๑๗)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๕๔)
" ๓	๑๔.๘ (๒๗)	๗๒.๗ (๑๓๓)	๗.๑ (๑๓)	๔.๕ (๕)	๐.๕ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๘๓)
" ๔	๕.๑ (๗)	๗๔.๐ (๕๗)	๑๐.๔ (๘)	๕.๒ (๔)	๑.๓ (๑)	๑๐๐.๐ (๗๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๗.๗ (๑)	๖๕.๒ (๕)	๑๕.๔ (๒)	๗.๗ (๑)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๓)

ตารางที่ ๕ (ต่อ) สภวทสมัครแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

ชื่อของครอบครัว	การเดอกคูครองของบุตรชาย										รวม	
	พ่อแม่	บุตรชาย	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ							
ครอบครัวเดี่ยว	๒๓.๑	(๑๕)	๕๘.๔	(๓๘)	๑๐.๘	(๗)	๗.๗	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๖๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๕.๒	(๑๕)	๗๐.๔	(๘๘)	๖.๔	(๘)	๗.๒	(๕)	๐.๘	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๒๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๑.๕	(๓)	๗๖.๕	(๒๐)	๓.๕	(๑)	๗.๗	(๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๖)
" ๒	๒๐.๐	(๗)	๖๐.๐	(๒๑)	๑๑.๔	(๕)	๘.๖	(๓)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๓๕)
" ๓	๑๓.๐	(๗)	๗๖.๐	(๕๑)	๓.๖	(๒)	๗.๔	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๕๕)
" ๔	๒๐.๐	(๒)	๖๐.๐	(๖)	๑๐.๐	(๑)	-	(๐)	๑๐.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	*	(๑)	*	(๑)	-	(๐)	*	(๓)

ตารางที่ ๕ (ตข) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรชาย								รวม
	พ่อแม่	บุตรชาย	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ				
ครอบครัวเดี่ยว	๑๒.๗ (๒๗)	๒๘.๕ (๑๔๖)	๕.๕ (๒๑)	๘.๕ (๑๕)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๒๑๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๒.๔ (๒๑)	๗๑.๖ (๑๒๑)	๘.๕ (๑๕)	๗.๑ (๑๒)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๑๖๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๔.๖ (๒)	๘๑.๔ (๓๕)	๗.๐ (๓)	๗.๐ (๓)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๔๓)
" ๒	๑๔.๒ (๑๕)	๕๘.๑ (๓๖)	๕.๗ (๒)	๘.๐ (๕)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๖๒)
" ๓	๘.๓ (๓)	๗๗.๘ (๒๘)	๕.๖ (๒)	๘.๓ (๓)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๓๖)
" ๔	๓.๖ (๑)	๗๘.๖ (๒๒)	๑๔.๓ (๔)	๓.๕ (๑)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๒๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	* (๑)	* (๓)	- (๐)	- (๐)	- (๐)				* (๔)

ตารางที่ ๕ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรชาย						รวม
	พ่อแม่	บุตรชาย	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๑๑.๘ (๓๖)	๖๘.๖ (๒๑๐)	๑๐.๔ (๓๒)	๘.๒ (๒๕)	๑.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๓๐๖)	
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๓.๘ (๑๖)	๖๘.๕ (๘๐)	๘.๗ (๑๐)	๘.๖ (๘)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๑๕)	
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๒.๑ (๔)	๗๒.๗ (๒๔)	๖.๑ (๒)	๕.๑ (๓)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๓๓)	
" ๒	๑๔.๐ (๗)	๖๒.๐ (๓๑)	๑๖.๐ (๘)	๘.๐ (๔)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕๐)	
" ๓	๑๘.๘ (๓)	๗๕.๐ (๑๒)	- (๐)	๖.๒ (๑)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๖)	
" ๔	๑๒.๕ (๒)	๘๑.๓ (๑๓)	- (๐)	๖.๒ (๑)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๖)	
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๓)	* (๑)	- (๐)	- (๐)	* (๔)	

ตารางที่ ๕ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรชาย								รวม
	พ่อแม่	บุตรชาย	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ				
ครอบครัวเดี่ยว	๑๒.๕ (๓๑)	๖๙.๐ (๑๓๑)	๙.๓ (๒๔)	๘.๘ (๒๒)	-	(๐)			๑๐๐.๐ (๒๔๘)
รวมครอบครัวชายทุกแบบ	๑๓.๙ (๓๐)	๖๙.๖ (๑๐๘)	๑๑.๓ (๑๙)	๕.๓ (๑๙)	๐.๕ (๑)				๑๐๐.๐ (๑๖๓)
ครอบครัวชายแบบที่ ๑	๕.๐ (๑)	๓๕.๐ (๑๕)	๑๕.๐ (๓)	๕.๐ (๑)	-	(๐)			๑๐๐.๐ (๒๐)
" ๒	๒๓.๓ (๑๓)	๕๓.๒ (๒๕)	๘.๕ (๔)	๑๐.๖ (๕)	-	(๐)			๑๐๐.๐ (๔๓)
" ๓	๑๘.๒ (๑๔)	๖๓.๕ (๕๒)	๑๑.๓ (๙)	๑.๓ (๑)	๑.๓ (๑)				๑๐๐.๐ (๓๓)
" ๔	๘.๓ (๒)	๖๙.๖ (๑๖)	๑๓.๐ (๓)	๘.๓ (๒)	-	(๐)			๑๐๐.๐ (๒๓)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)				* (๒)

หมายเหตุ * หมายถึงจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
- หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๒ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ความคิดในเรื่องการเลือกคู่ครองของบุตรหญิง และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	การเลือกคู่ครองของบุตรหญิง								รวม
	พ่อแม่	บุตรหญิง	บุตรเลือกโดยพ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดยบุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ				
ครอบครัวเดี่ยว	๑๒.๕ (๑๐๘)	๖๘.๕ (๕๖๘)	๑๐.๑ (๘๕)	๘.๓ (๖๙)	๐.๖ (๕)	๑๐๐.๐ (๘๓๐)			
รวมครอบครัวของทุกแบบ	๑๕.๐ (๘๙)	๖๖.๑ (๓๘๓)	๑๐.๘ (๖๒)	๗.๖ (๔๕)	๐.๕ (๓)	๑๐๐.๐ (๕๗๙)			
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๒.๓ (๑๕)	๖๙.๗ (๘๕)	๙.๘ (๑๒)	๗.๔ (๙)	๐.๘ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๒๒)			
" ๒	๒๐.๙ (๔๑)	๕๘.๗ (๑๑๕)	๑๐.๗ (๒๑)	๙.๗ (๑๙)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๙๖)			
" ๓	๑๘.๗ (๒๗)	๗๑.๒ (๑๓๑)	๘.๒ (๑๕)	๕.๘ (๑๐)	๐.๕ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๘๔)			
" ๔	๕.๒ (๔)	๖๗.๕ (๕๒)	๑๘.๒ (๑๔)	๗.๘ (๖)	๑.๓ (๑)	๑๐๐.๐ (๗๗)			
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๘.๓ (๑)	๕๐.๐ (๖)	๒๕.๐ (๓)	๑๖.๗ (๒)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๒)			

ตารางที่ ๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรหญิง										รวม	
	พ่อแม่	บุตรหญิง	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ							
ครอบครัวเดี่ยว	๒๑.๖	(๑๔)	๕๖.๕	(๓๗)	๕.๒	(๖)	๑๐.๘	(๗)	๑.๕	(๑)	๑๐๐.๐	(๖๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๓.๕	(๑๗)	๗๓.๐	(๕๓)	๕.๕	(๗)	๗.๑	(๕)	๐.๗	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๒๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๗.๗	(๒)	๘๐.๘	(๒๑)	๓.๘	(๑)	๗.๗	(๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๖)
" ๒	๑๑.๔	(๔)	๗๔.๓	(๒๖)	๕.๗	(๒)	๘.๖	(๓)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๓๕)
" ๓	๑๖.๔	(๕)	๗๒.๗	(๔๐)	๓.๖	(๒)	๗.๓	(๔)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๕๕)
" ๔	๒๐.๐	(๒)	๕๐.๐	(๕)	๒๐.๐	(๒)	-	(๐)	๑๐.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	*	(๒)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๓)

ตารางที่ ๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรหญิง										รวม
	พ่อแม่	บุตรชาย	บุตรเล็กโดยพ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เล็กโดยบุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ						
ครอบครัวเดี่ยว	๑๐.๘ (๒๒)	๓๑.๓ (๑๕๒)	๑๐.๘ (๒๓)	๖.๖ (๑๔)	๐.๕ (๑)						๑๐๐.๐ (๒๑๒)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๔.๖ (๒๕)	๖๖.๐ (๑๑๓)	๑๑.๓ (๒๐)	๓.๐ (๑๒)	๐.๓ (๑)						๑๐๐.๐ (๑๓๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕.๓ (๕)	๓๖.๓ (๓๓)	๕.๓ (๒)	๓.๐ (๓)	๒.๓ (๑)						๑๐๐.๐ (๕๓)
" ๒	๒๘.๑ (๑๘)	๕๔.๓ (๓๕)	๑๐.๕ (๓)	๖.๓ (๕)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๖๕)
" ๓	๘.๓ (๓)	๘๐.๕ (๒๕)	๕.๖ (๒)	๕.๖ (๒)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๓๖)
" ๔	- (๐)	๕๓.๒ (๑๖)	๓๒.๑ (๕)	๑๐.๓ (๓)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๒๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	* (๑)	* (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)						* (๓)

ตารางที่ ๒ (ต่อ) สรรพสามิตแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรหญิง									รวม
	พ่อแม่	บุตรหญิง	บุตรเลือกโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือกโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ					
ครอบครัวเดี่ยว	๑๒.๓ (๓๘)	๖๙.๒ (๒๑๓)	๙.๔ (๒๙)	๘.๑ (๒๕)	๑.๐ (๓)					๑๐๐.๐ (๓๐๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๓.๒ (๑๔)	๖๓.๕ (๙๓)	๑๓.๐ (๑๕)	๑๑.๓ (๑๓)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๑๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๒๑.๒ (๑)	๕๔.๕ (๑๘)	๑๕.๒ (๕)	๙.๑ (๓)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๓๓)
" ๒	๑๐.๐ (๕)	๖๐.๐ (๓๐)	๑๖.๐ (๘)	๑๔.๐ (๙)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๕๐)
" ๓	๑.๒ (๑)	๖๘.๘ (๑๑)	๑๖.๕ (๒)	๑๒.๕ (๒)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๖)
" ๔	๖.๒ (๑)	๘๙.๖ (๑๔)	- (๐)	๖.๒ (๑)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๒)	* (๑)	* (๑)	- (๐)					* (๔)

ตารางที่ ๖ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	การเลือกครองของบุตรหญิง										รวม
	พ่อแม่	บุตรหญิง	บุตร เลือดโดย พ่อแม่เห็นชอบ	พ่อแม่เลือดโดย บุตรเห็นชอบ	อื่น ๆ						
ครอบครัวเดี่ยว	๑๒.๒ (๓๐)	๒๓.๘ (๑๖๖)	๑๐.๖ (๒๖)	๘.๘ (๒๓)	-	(๐)					๑๐๐.๐ (๒๘๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๘.๖ (๓๑)	๒๖.๘ (๑๐๕)	๑๒.๐ (๒๐)	๖.๐ (๑๐)	๐.๕	(๑)					๑๐๐.๐ (๑๖๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๐.๐ (๒)	๒๕.๐ (๑๓)	๒๐.๐ (๘)	๕.๐ (๑)	-	(๐)					๑๐๐.๐ (๒๐)
" ๒	๒๘.๘ (๑๘)	๕๑.๑ (๒๘)	๘.๕ (๘)	๑๐.๖ (๕)	-	(๐)					๑๐๐.๐ (๘๗)
" ๓	๑๘.๒ (๑๘)	๒๖.๒ (๕๑)	๑๑.๗ (๘)	๒.๖ (๒)	๑.๓	(๑)					๑๐๐.๐ (๗๗)
" ๔	๘.๘ (๑)	๓๓.๘ (๑๗)	๑๓.๐ (๓)	๘.๗ (๒)	-	(๐)					๑๐๐.๐ (๒๓)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	* (๑)	-	(๐)	* (๑)	-	(๐)			* (๒)

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕

- หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ง. ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการสมรส

การสมรสเป็นทางหนึ่งซึ่งนำผลประโยชน์ตอบแทนมาสู่ครอบครัวของฝ่ายหญิง น่าจะเป็นไปได้ว่าการที่ใคร่รับเงินสินสอดในการแต่งงานอาจจะทำให้บิดามารดาของฝ่ายหญิงส่งเสริมบุตรหญิงของตนทำการสมรสเร็วขึ้น^๔ ชาวสิงหลที่มีบุตรหญิงมักจะจัดการสมรสให้บุตรหญิงตั้งแต่วัยอายุน้อย ๆ เพราะบิดามารดาได้รับผลตอบแทนจากการแต่งงานของบุตรหญิง แลกออกมาเงินสินสอดได้เพิ่มสูงขึ้นทำให้ฝ่ายชายต้องใช้เวลาสะสมเงิน เป็นผลให้ฝ่ายหญิงแต่งงานช้าไปด้วย อนึ่ง ในครอบครัวขยายนั้นผู้ใหญ่รับเป็นธุระในการจัดการสมรส ทำให้ลูกสมรสที่โดยเฉพาอย่างยิ่งฝ่ายชายไม่ต้องเป็นกังวลในการเตรียมเงินสินสอด จึงทำให้สามารถแต่งงานได้เร็วขึ้น การศึกษาครั้งนี้ก็เพื่อจะโคจรมาถึงลักษณะของการสมรสที่เกี่ยวข้องกับเงินสินสอดที่ครอบครัวฝ่ายหญิงจะได้รับ เมื่อทำการสมรสจากการสัมภามณ์สตรีที่สมรสแล้ว ในทุก ๆ แบบของครอบครัวและทุก ๆ กลุ่ม สตรีที่สมรสแล้วได้รับสินสอดในการสมรสมีจำนวนมากกว่าที่ไม่ได้รับ ส่วนในครอบครัวขยายสตรีที่สมรสแล้วได้รับเงินสินสอดในการสมรสมากกว่าสตรีที่สมรสแล้วในครอบครัวเดี่ยว ทั้งนี้ปรากฏพบในสตรีที่สมรสแล้วทุก ๆ กลุ่มอายุดังเช่นสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี ในครอบครัวเดี่ยวได้รับเงินสินสอดร้อยละ ๕๗.๔ และในครอบครัวขยายมีอยู่ถึงร้อยละ ๖๔.๒

ถ้าจะเปรียบเทียบถึงการได้รับและไม่ได้รับสินสอดในการสมรสของสตรีที่สมรสแล้วในรุ่นอายุที่ต่างกัน เพื่อทราบถึงสภาพความแตกต่างของการสมรสอีกแง่หนึ่ง ก็พบว่าในครอบครัวเดี่ยวสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่เพิ่งทำการสมรสได้รับสินสอดในการสมรสร้อยละ ๕๗.๔ ใกล้เคียงกับสตรีที่สมรสแล้ววัย ๔๕ ปีขึ้นไป ซึ่งสันนิษฐานว่าได้ทำการสมรสเมื่อประมาณ ๓๐ ปี ก่อนหน้านี้ และในกลุ่มสตรี

⁴Ibid, P.362

ที่สมรสแล้ววัย ๒๕ - ๓๔ ปี และ ๓๕ - ๔๔ ปี มีอัตราการได้รับเงินสินสอดสูงกว่าเพียง
เล็กน้อยเท่านั้น

จากข้อมูลที่ปรากฏพบเช่นนี้ อาจจะกล่าวในที่นี้ได้ว่า ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
เงินสินสอดยังคงมีความสำคัญสำหรับการสมรส และในครอบครัวขยายสตรีที่สมรสแล้ว
ได้รับเงินสินสอดสูงกว่าในครอบครัวเดี่ยว อันอาจเนื่องมาจากการที่ผู้ใหญ่ในครอบครัว
เป็นผู้ที่จัดการในการสมรสให้แกสมาชิก ในการสมรสจึงมีการให้สินสอดไ้มากกว่าสตรีที่
สมรสแล้วในครอบครัวเดี่ยว

ตารางที่ ๗ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วที่ได้รับสินสอดในการสมรส จำแนกตามกลุ่มอายุ และแบบของครอบครัว

แบบของครอบครัว	กลุ่มอายุสตรี								รวม
	๑๕ - ๒๔		๒๕ - ๓๔		๓๕ - ๔๔		๔๕ +		
ครอบครัวเดี่ยว	๕๗.๔	(๖๘)	๖๐.๒	(๒๑๖)	๖๒.๒	(๓๑๐)	๕๗.๒	(๒๕๕)	๕๙.๘ (๘๔๙)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖๙.๒	(๑๓๓)	๖๙.๗	(๑๗๕)	๖๘.๖	(๑๑๘)	๖๕.๙	(๑๗๐)	๖๘.๓ (๕๙๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๖๕.๓	(๒๘)	๖๗.๔	(๔๓)	๖๔.๗	(๓๔)	๕๗.๑	(๒๑)	๖๔.๓ (๑๒๖)
" ๒	๖๙.๔	(๓๖)	๗๐.๑	(๖๗)	๖๕.๔	(๕๒)	๖๙.๔	(๔๙)	๖๘.๖ (๒๐๔)
" ๓	๗๒.๔	(๕๘)	๖๔.๙	(๓๗)	๕๓.๘	(๑๖)	๗๑.๔	(๗๗)	๗๒.๓ (๑๘๘)
" ๔	๖๓.๖	(๑๑)	๗๘.๖	(๒๘)	๖๒.๕	(๑๖)	๕๗.๘	(๒๓)	๖๔.๑ (๗๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๔)	๖๐.๐	(๕)	*	(๔)	*	(๒)	๘๐.๐ (๑๕)

* หมายถึงจำนวนที่น้อยกว่า ๕

จ. การเลื่อนการสมรสเพราะขาดปัจจัย

ในการสมรสจะต้องมีการจัดเตรียมปัจจัยต่าง ๆ นับตั้งแต่การเตรียมเงินสินสอดของหมั้นและการจัดเตรียมพิธีการแต่งงาน นอกจากนี้บางรายยังต้องจัดเตรียมเรือนหอและสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านอีกด้วย ดังนั้นจึงมีคู่สมรสบางรายที่ต้องเลื่อนการสมรสออกไปเพื่อเตรียมการดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์สตรีที่สมรสแล้วอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปถึงการที่บุตรของสตรีที่สมรสแล้วเหล่านั้นประสบกับการที่ต้องเลื่อนการสมรสเพราะขาดปัจจัย ผลของการศึกษาครั้งนี้จากตารางที่ ๘ ได้แสดงถึงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วที่มีบุตร เลื่อนการสมรสเพราะประสบกับการขาดปัจจัย ได้พบว่ามีสตรีที่สมรสแล้วเพียงไม่กี่รายที่บุตรจำต้องเลื่อนการสมรสเนื่องจากขาดปัจจัย สตรีที่สมรสแล้วที่มีบุตรทำการสมรสได้และจำต้องเลื่อนการสมรสของบุตร เริ่มปรากฏพบในสตรีที่สมรสแล้วกลุ่มอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี และไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันเลยทั้งในครอบครัวเดี่ยวและในครอบครัวขยาย

ตารางที่ ๔ อัตราส่วนรอบข้างสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุที่ประสบกับความจำเป็นที่ต้องเลื่อนการสมรสของบุตร
เนื่องจากขาดปัจจัยและแบบของครอบครัว

แบบของครอบครัว	กลุ่มอายุสตรี				รวม
	๑๕ - ๒๔	๒๕ - ๓๔	๓๕ - ๔๔	๔๕ +	
ครอบครัวเดี่ยว	- (๒๑)	- (๒๐๔)	๑.๗ (๒๕๕)	๔.๐ (๒๕)	๑.๘ (๘๑๕)
รวมครอบครัวชายและหญิงแบบ	- (๑๒๒)	- (๑๖๑)	๐.๘ (๑๑๑)	๓.๖ (๑๖๗)	๑.๒ (๕๖๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	- (๒๖)	- (๔๑)	- (๓๓)	- (๒๐)	- (๑๒๐)
" ๒	- (๓๑)	- (๕๘)	๒.๑ (๔๘)	๔.๓ (๔๗)	๑.๖ (๑๘๕)
" ๓	- (๕๔)	- (๓๔)	- (๑๖)	๓.๘ (๗๘)	๑.๖ (๑๘๒)
" ๔	- (๑๑)	- (๒๘)	- (๑๔)	๔.๕ (๒๒)	๑.๓ (๗๕)
ครอบครัวแบบอื่น *	- (๔)	- (๕)	- (๓)	- (๒)	- (๑๔)

- หมายถึงไม่ประสบกับการที่บุตรต้องเลื่อนการสมรสเพราะขาดปัจจัย
- * หมายถึงจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕

๓. การเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรส

เมื่อบุตรชายหญิงทำการสมรส ปรากฏว่ามีบางรายที่บิดามารดาจะเป็นผู้ที่กำหนดที่อยู่อาศัยให้ โดยปกติแล้วบุตรคนสุดท้ายมักจะตองเป็นผู้ที่นำเอาคุณสมบัติเข้ามาอาศัยอยู่ในครอบครัวของพ่อแม่ มีไม่น้อยที่อาศัยอยู่กับครอบครัวเดิมจนตั้งตัวได้ หรือมีฐานะดีขึ้นจึงแยกไปตั้งครอบครัวอิสระทางหาก และบางครั้งบุตรที่กึ่งนำเอาคุณสมบัติของตนเข้ามาช่วยงานของครอบครัวชั่วระยะเวลาหนึ่งก่อน

ครอบครัวเดิมอาจจะมีอิทธิพลต่อคู่สมรสดังเช่นเรื่องเกี่ยวกับจำนวนบุตร ซึ่งน่าจะมีความแตกต่างกันในแต่ละแบบของครอบครัว ในสังคมเกษตรกรรมไม่คงใช้เวลาในการฝึกฝนวิชาชีพเท่ากับในสังคมที่มีระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมแบบเกษตรกรรมสามารถเลี้ยงตัวเองและทำการสมรสได้เร็ว

ชายหนุ่มชาวไอร์แลนด์ ซึ่งมีระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมจะทำการสมรสได้ก็ต่อเมื่อได้สร้างตัวเองอย่างน้อยตองเป็นเจ้าของที่ดิน ๑ แปลง เพื่อแยกครอบครัวเป็นของตนเองทางหากจากครอบครัวเดิม เป็นผลทำให้ฝ่ายสตรีต้องยืดเวลาการสมรสออกไป หมายถึงผลที่ทำให้การเจริญพันธุ์มีแนวโน้มที่จะอยู่ในระดับต่ำ

ดร.กมล ชาญเลขา ได้อธิบายถึงหลักทั่วไปว่า^๕ โดยที่อุปสรรคการทำกินและที่ดินปัจจุบันมีราคาสูงขึ้น คู่สมรสใหม่ยังไม่สามารถแยกครอบครัวไปอยู่ทางหากได้ จึงตองอาศัยอยู่กับบิดามารดาของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อน เมื่อได้สะสมเงินเพียงพอแล้วจึงแยกไปอยู่ทางหาก เนื่องจากครอบครัวเป็นที่พึ่งทางเศรษฐกิจของคู่สมรสใหม่

5

เสฐียรโกเศศ, ประเพณีในการแต่งงาน และประเพณีเนื่องในการปลูกเรือน สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, พระนคร: พ.ศ.2507

6

Kingsley Davis and Judith Blake, "Social Structure and Fertility: An Analytic Framwork," Economic Development and Soctal Change. 4(1956), pp.211-235.

7

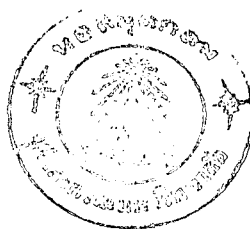
ดร.กมล ชาญเลขา "เรื่องเดิม" หน้า 3-6

ในอินเดียนที่เพิ่งจะเข้าสู่ชีวิตสมรสต้องอาศัยอยู่ในครอบครัวขยาย ก็เนื่องจากมีความจำเป็นที่ตองพึ่งพาอาศัยครอบครัวเดิมในการอาชีพและที่อยู่อาศัย เพราะผู้สมรสต่างก็อายุยังน้อย การศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาถึงความคิดในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสของบุตร โดยแยกศึกษาบุตรชายและบุตรหญิง จากตารางที่ ๕ เป็นการแสดงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ความคิดในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสของบุตรชายได้พบว่า

ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย สตรีที่สมรสแล้วมีความคิดที่จะตามใจบุตรชาย ในการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรส ดังปรากฏในครอบครัวเดี่ยวร้อยละ ๓๔.๔ และในครอบครัวขยาย ๓๑.๗ แต่ในครอบครัวขยายสตรีที่สมรสแล้วมีความคิดที่จะให้บุตรชายอาศัยอยู่รวมในบ้านเดียวกันภายหลังการสมรสร้อยละ ๒๔.๕ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันจนเห็นได้ชัดกับครอบครัวเดี่ยวคือมีอยู่ร้อยละ ๒๕.๔ และความนิยมที่จะให้บุตรชายแยกไปอยู่เป็นอิสระภายหลังการสมรสมีในสตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายร้อยละ ๒๕.๔ มากกว่าในครอบครัวเดี่ยวซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๒๔.๔

เพื่อไต่ถามถึงรายละเอียดมากยิ่งขึ้น การพิจารณาเฉพาะในแต่ละกลุ่มอายุจึงอาจช่วยให้ทราบความแตกต่างในค่านี้อีก ดังจะเห็นได้ว่าสตรีที่สมรสแล้ววัย ๑๕ - ๒๔ ปี ทั้งครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย ต่างก็อยากให้บุตรชายอาศัยอยู่รวมอยู่ในบ้านเดียวกัน อาจเป็นเพราะบุตรชายของสตรีที่สมรสแล้วเหล่านี้ยังเป็นเด็ก จึงมีความรักและอยากให้บุตรชายยังอาศัยอยู่ใกล้กับตน แต่เมื่อพิจารณาคู่สตรีที่สมรสแล้วตั้งแต่อายุ ๒๕ ปีขึ้นไป ทั้งครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย มีแนวโน้มที่จะตามใจบุตรชายในการเลือกที่อยู่อาศัย

โดยปกติแล้วบุตรหญิงได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดามากกว่าบุตรชาย ทั้งนี้รวมไปถึงความคิดในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัยให้แกบุตรหญิงด้วย จากตารางที่ ๑๐ แสดงถึงอัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ความคิดในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสของบุตรหญิง ผลจากการศึกษาปรากฏว่าทั้งในครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยายสตรีที่สมรสแล้วมีความคิดที่จะให้บุตรหญิงนำเอาสามีเข้ามาอาศัยรวมอยู่ในบ้านมากกว่า โดยเฉพาะในครอบครัวขยายมีอยู่ร้อยละ ๕๓.๕ และนับได้ว่าสูงกว่าในครอบครัวเดี่ยวซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๔๖.๔ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากบุตรหญิงเป็นผู้ที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากมารดามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาวัย ๑๕ - ๒๔ ปี เพิ่งจะมีบุตรหญิงและบุตรหญิงยังอายุน้อยจึงมีความรักและห่วงใยในบุตรหญิง ร้อยละ ๖๔.๓ ของสตรีที่สมรสแล้ววัยนี้ที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายอยากให้บุตรหญิงอยู่รวมด้วย อาจกล่าวได้ว่าสตรีที่สมรสแล้วเหล่านี้ไม่เคยประสบกับปัญหาเรื่องการอยู่รวมในครอบครัวเดียวกัน และเพื่อสนับสนุนลักษณะเช่นนี้ได้พบว่ามีสตรีที่สมรสแล้วสูงถึงร้อยละ ๗๑.๔ ที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายที่ผ่านทางบุตรหญิง จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่นี้อาจกล่าวได้ว่าการพบลักษณะการจากการศึกษาครั้งนี้อาจช่วยให้ทราบลักษณะของความคิดของสตรีที่สมรสแล้วว่าใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงส่วนมากภายหลังจากการสมรส สตรีที่สมรสแล้วมักจะนำเอาสามีเข้าไปอาศัยอยู่ด้วย เพื่อช่วยงานของครอบครัวไปก่อนชั่วคราวระยะหนึ่งหรือเพื่อณฐานะทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อดูแลพ่อแม่ที่สูงอายุ

การที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้ว จำแนกตามกลุ่มอายุ ความคิดในเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการแต่งงาน
ของบุรุษชาย และแม่ของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุรุษชาย					รวม
	ใหญ่รวมกัน	ใหญ่รวมกัน แต่แยกครัว	ใหญ่แยกอยู่ อิสระ	ตามใจบุตร	อื่นๆ	
ครอบครัวเดี่ยว	๒๙.๘ (๑๔๘)	๖.๖ (๕๕)	๒๔.๘ (๒๐๖)	๓๘.๘ (๒๘๖)	๔.๘ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๘๓๑)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๘.๘ (๑๖๕)	๕.๘ (๓๑)	๒๙.๘ (๑๗๐)	๓๑.๗ (๑๘๑)	๘.๒ (๒๔)	๑๐๐.๐ (๕๗๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๘.๐ (๘๖)	๘.๓ (๑๐)	๒๓.๑ (๒๘)	๒๘.๑ (๓๘)	๒.๕ (๓)	๑๐๐.๐ (๑๒๑)
" ๒	๒๗.๐ (๕๒)	๖.๓ (๑๒)	๒๖.๐ (๕๐)	๓๖.๕ (๗๐)	๘.๒ (๘)	๑๐๐.๐ (๑๙๒)
" ๓	๒๖.๘ (๘๘)	๓.๓ (๖)	๓๖.๖ (๖๗)	๒๗.๕ (๕๐)	๖.๐ (๑๑)	๑๐๐.๐ (๑๘๓)
" ๔	๒๘.๐ (๑๘)	๘.๐ (๓)	๓๓.๓ (๒๕)	๓๖.๖ (๒๗)	๒.๗ (๒)	๑๐๐.๐ (๗๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๘๒.๘ (๖)	- (๐)	๒๑.๘ (๓)	๓๕.๗ (๕)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๘)

ตารางที่ ๕ (ต่อ) สตรีที่สมัครแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรชาย										รวม
	ให้อยู่ร่วมกัน		ให้อยู่ร่วมกัน แต่แยกครัว		ให้แยกอยู่อิสระ		ตามใจบุตร		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๓๓.๘	(๒๒)	๗.๗	(๕)	๒๓.๑	(๑๕)	๒๘.๒	(๑๘)	๖.๑	(๔)	๑๐๐.๐ (๖๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๗.๘	(๔๘)	๘.๗	(๖)	๒๗.๖	(๓๕)	๒๕.๒	(๓๒)	๘.๗	(๖)	๑๐๐.๐ (๑๒๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕๓.๘	(๑๔)	๗.๗	(๒)	๑๕.๘	(๘)	๒๓.๑	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๖)
" ๒	๓๘.๓	(๑๒)	๕.๗	(๒)	๓๘.๓	(๑๒)	๒๒.๘	(๘)	๒.๘	(๑)	๑๐๐.๐ (๓๕)
" ๓	๓๖.๘	(๑๗)	๑.๗	(๑)	๓๐.๘	(๑๗)	๒๘.๖	(๑๖)	๘.๘	(๕)	๑๐๐.๐ (๕๖)
" ๔	๕๐.๐	(๕)	๑๐.๐	(๑)	๒๐.๐	(๒)	๒๐.๐	(๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๒)	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	-	(๐)	* (๓)

ตารางที่ ๕ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุรุษชาย										รวม	
	ให้อยู่รวมกัน		ให้แยกกัน		ให้แยกอยู่อิสระ		ตามใจบุตร		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๓๑.๓	(๖๖)	๘.๑	(๑๗)	๑๗.๕	(๓๗)	๓๗.๔	(๗๘)	๕.๗	(๑๒)	๑๐๐.๐	(๒๑๑)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖๕.๗	(๔๓)	๕.๔	(๘)	๓๐.๐	(๕๐)	๓๓.๕	(๕๖)	๕.๔	(๘)	๑๐๐.๐	(๑๖๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๓.๓	(๑๔)	๔.๗	(๒)	๒๖.๒	(๑๑)	๓๑.๐	(๑๓)	๔.๘	(๒)	๑๐๐.๐	(๘๒)
" ๒	๒๗.๐	(๑๗)	๖.๓	(๔)	๒๓.๘	(๑๕)	๓๖.๕	(๒๓)	๖.๔	(๘)	๑๐๐.๐	(๖๓)
" ๓	๒๒.๘	(๘)	๘.๖	(๓)	๓๔.๓	(๑๒)	๒๘.๖	(๑๐)	๕.๗	(๒)	๑๐๐.๐	(๓๕)
" ๔	๑๔.๘	(๔)	-	(๐)	๔๔.๕	(๑๒)	๓๗.๐	(๑๐)	๓.๗	(๑)	๑๐๐.๐	(๒๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๔๖.๐	(๒)	-	(๐)	๔๐.๐	(๒)	๒๐.๐	(๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๕)

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรชาย										รวม
	ให้อยู่รวมกัน	ให้อยู่รวมกัน แต่แยกครัว	ให้แยกอยู่อิสระ	ตามใจบุตร	อื่น ๆ						
ครอบครัวเดี่ยว	๒๗.๗ (๘๘)	๔.๓ (๑๓)	๒๕.๑ (๗๖)	๓๘.๘ (๑๑๘)	๔.๐ (๑๒)						๑๐๐.๐ (๓๐๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๗.๖ (๗๖)	๓.๖ (๙)	๒๕.๓ (๗๔)	๓๖.๘ (๑๐๘)	๒.๖ (๗)						๑๐๐.๐ (๑๑๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๘.๒ (๑๓)	๘.๘ (๓)	๒๓.๕ (๘)	๒๖.๕ (๙)	๓.๐ (๑)						๑๐๐.๐ (๓๘)
" ๒	๒๒.๐ (๑๑)	๑๐.๐ (๕)	๒๒.๐ (๑๑)	๔๒.๐ (๒๑)	๔.๐ (๒)						๑๐๐.๐ (๕๐)
" ๓	๓๑.๒ (๕)	- (๐)	๕๖.๓ (๙)	๑๒.๕ (๒)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๑๖)
" ๔	๑๘.๘ (๓)	๖.๒ (๑)	๓๗.๕ (๖)	๓๗.๕ (๖)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๑๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	* (๑)	- (๐)	- (๐)	* (๓)	- (๐)						* (๔)

ตารางที่ ๕ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรชาย										รวม	
	ให้อยู่รวมกัน		ให้อยู่รวมกัน แต่แยกครัว		ให้แยกอยู่อิสระ		ตามใจบุตร		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๓๐.๑	(๗๖)	๗.๕	(๒๐)	๓๑.๐	(๗๘)	๒๗.๘	(๗๐)	๓.๒	(๘)	๑๐๐.๐	(๒๕๒)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๖.๑	(๘๒)	๔.๓	(๗)	๓๑.๗	(๕๑)	๓๔.๒	(๕๕)	๓.๗	(๖)	๑๐๐.๐	(๑๖๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๒๖.๓	(๕)	๑๕.๘	(๓)	๒๖.๓	(๕)	๓๑.๖	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๘)
" ๒	๒๗.๓	(๑๒)	๒.๒	(๑)	๒๗.๓	(๑๒)	๔๑.๐	(๑๘)	๒.๒	(๑)	๑๐๐.๐	(๘๘)
" ๓	๒๕.๐	(๑๘)	๒.๖	(๒)	๓๘.๒	(๒๕)	๒๕.๐	(๒๒)	๕.๒	(๘)	๑๐๐.๐	(๗๖)
" ๔	๒๗.๓	(๖)	๔.๖	(๑)	๒๒.๗	(๕)	๔๐.๕	(๕)	๔.๕	(๑)	๑๐๐.๐	(๒๒)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๑)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	*	(๒)

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
 - หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๑๐

อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ความคิดในเรื่องการเลือกที่อยู่ภายหลังการสมรส
ของบุตรหญิงและแบบของครอบครัว
สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรหญิง					รวม
	ใหญ่รวมกัน	ใหญ่รวมกัน แต่แยกครัว	ใหญ่แยกอยู่อิสระ	คามใจบุตร	อื่น ๆ	
ครอบครัวเดี่ยว	๔๖.๘ (๓๘๕)	๖.๕ (๕๕)	๑๓.๕ (๑๑๒)	๓๑.๘ (๒๖๔)	๑.๔ (๑๒)	๑๐๐.๐ (๘๓๑)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๓.๕ (๓๑๑)	๕.๔ (๓๑)	๑๑.๘ (๖๘)	๒๗.๖ (๑๕๕)	๑.๔ (๘)	๑๐๐.๐ (๕๗๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๔๕.๑ (๕๕)	๕.๐ (๑๑)	๑๓.๕ (๑๗)	๓๑.๒ (๓๘)	๐.๘ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๒๒)
" ๒	๖๐.๔ (๑๑๘)	๖.๑ (๑๒)	๕.๑ (๑๘)	๒๓.๔ (๔๖)	๑.๐ (๒)	๑๐๐.๐ (๑๙๗)
" ๓	๕๖.๕ (๑๐๘)	๒.๗ (๕)	๑๒.๐ (๒๒)	๒๕.๗ (๔๗)	๒.๗ (๕)	๑๐๐.๐ (๑๘๓)
" ๔	๕๕.๐ (๓๓)	๕.๐ (๓)	๑๔.๗ (๑๑)	๓๗.๓ (๒๘)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๗๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๕๓.๘ (๗)	- (๐)	๑๕.๕ (๒)	๒๓.๑ (๓)	๗.๗ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๓)

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรหญิง										รวม
	ใ้ อยู่รวมกัน	ให้ อยู่รวมกัน แต่แยกครัว	ให้ แยกอยู่อิสระ	ตาม ใจบุตร	อื่น ๆ						
ครอบครัวเดี่ยว	๕๖.๕ (๓๓)	๖.๒ (๔)	๗.๗ (๕)	๒๕.๒ (๑๕)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๖๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖๔.๓ (๘๑)	๓.๒ (๔)	๗.๑ (๕)	๒๓.๐ (๒๕)	๒.๕ (๓)						๑๐๐.๐ (๑๒๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๖๕.๕ (๑๗)	๗.๗ (๒)	๓.๕ (๑)	๒๓.๐ (๖)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๒๖)
" ๒	๗๑.๕ (๒๕)	- (๐)	๕.๖ (๓)	๒๐.๐ (๗)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๓๕)
" ๓	๖๐.๐ (๓๓)	๑.๕ (๑)	๗.๓ (๔)	๒๕.๕ (๑๕)	๕.๕ (๓)						๑๐๐.๐ (๑๐)
" ๔	๖๐.๐ (๖)	๑๐.๐ (๑)	๑๐.๐ (๑)	๒๐.๐ (๒)	- (๐)						๑๐๐.๐ (๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	* (๒)	- (๐)	* (๑)	- (๐)	- (๐)						* (๓)

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๕ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรหญิง										รวม	
	ใ้ที่อยู่ร่วมกัน		ใ้ที่อยู่ร่วมกัน แต่แยกครัว		ใ้แยกอยู่อิสระ		ตามใจบุตร		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๘๒.๕	(๕๑)	๕.๔	(๒๐)	๑๐.๔	(๒๒)	๓๕.๔	(๗๕)	๑.๕	(๔)	๑๐๐.๐	(๒๑๒)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๓.๓	(๕๐)	๕.๓	(๕)	๑๑.๒	(๑๕)	๒๘.๔	(๔๘)	๑.๘	(๓)	๑๐๐.๐	(๑๖๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๘.๑	(๑๖)	๔.๘	(๒)	๒๑.๔	(๕)	๓๓.๓	(๑๔)	๒.๔	(๑)	๑๐๐.๐	(๔๒)
" ๒	๖๖.๒	(๘๒)	๖.๒	(๔)	๔.๖	(๓)	๒๑.๕	(๑๔)	๑.๕	(๑)	๑๐๐.๐	(๖๕)
" ๓	๕๔.๓	(๑๕)	๕.๗	(๒)	๘.๖	(๓)	๒๘.๖	(๑๐)	๒.๘	(๑)	๑๐๐.๐	(๓๕)
" ๔	๔๔.๕	(๑๒)	๓.๗	(๑)	๑๔.๘	(๔)	๓๗.๐	(๑๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๔)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๔)

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรหญิง								รวม
	ให้อยู่รวมกัน	ให้อยู่รวมกัน แต่แยกครัว	ให้แยกอยู่อิสระ	ตามใจบุตร	อื่น ๆ				
ครอบครัวเดี่ยว	๔๖.๔ (๑๔๒)	๓.๖ (๑๑)	๑๒.๘ (๓๙)	๓๕.๓ (๑๐๘)	๑.๙ (๖)				๑๐๐.๐ (๓๐๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๒.๑ (๖๑)	๗.๗ (๙)	๑๐.๓ (๑๒)	๒๙.๑ (๓๕)	๐.๘ (๑)				๑๐๐.๐ (๑๑๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๔๗.๐ (๑๖)	๑๑.๘ (๔)	๘.๘ (๓)	๓๒.๔ (๑๑)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๓๔)
" ๒	๕๖.๙ (๒๙)	๙.๘ (๕)	๕.๙ (๓)	๒๕.๕ (๑๓)	๑.๙ (๑)				๑๐๐.๐ (๕๑)
" ๓	๖๒.๔ (๑๐)	- (๐)	๑๘.๘ (๓)	๑๘.๘ (๓)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๑๖)
" ๔	๓๗.๕ (๖)	- (๐)	๑๘.๘ (๓)	๔๓.๗ (๗)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๑๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	* (๑)	- (๐)	- (๐)	* (๒)	* (๑)				* (๔)

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

สตรีที่มรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	การเลือกที่อยู่ของบุตรหญิง										รวม	
	ใ้หอรัวมกัน		ใ้หอรัวมกัน แต่แยกครัว		ใ้หอรัยอยู่อิสระ		ตามใ้จูตร		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๔๘.๐	(๑๑๕)	๓.๖	(๑๕)	๑๘.๖	(๔๖)	๒๕.๐	(๖๒)	๐.๘	(๒)	๑๐๐.๐	(๒๔๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๔๓.๕	(๓๕)	๕.๕	(๕)	๑๓.๐	(๒๘)	๒๕.๐	(๔๘)	๐.๖	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๖๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๐.๐	(๖)	๑๕.๐	(๓)	๒๐.๐	(๔)	๓๕.๐	(๓)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๐)
" ๒	๔๓.๘	(๒๒)	๖.๕	(๓)	๑๕.๖	(๕)	๒๖.๑	(๑๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๔๖)
" ๓	๕๕.๖	(๔๒)	๒.๖	(๒)	๑๕.๖	(๑๒)	๒๖.๐	(๒๐)	๑.๒	(๑)	๑๐๐.๐	(๓๓)
" ๔	๔๐.๕	(๕)	๔.๖	(๑)	๑๓.๖	(๓)	๔๐.๕	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๒)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	-	(๐)	*	(๑)	*	(๑)	-	(๐)	*	(๒)

หมายเหตุ

* หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
 - หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

๕

ข. ลักษณะของการตัดสินใจในปัญหาสำคัญ

ผู้มีสิทธิในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญของแต่ละครอบครัว อาจจะมีความแตกต่างในบางสังคมฝ่ายชายมีอำนาจในการตัดสินใจทาง ๆ แทนผู้เกี่ยวข้องเช่นในสังคมของชาวสิงคโปร์ความนิยมยกย่องว่าเพศชายมีสถานภาพสูงกว่าสตรีผู้เป็นภรรยาถึงเช่นที่ได้ทำการศึกษาก็พบว่ามีการยอมรับนับถือและยกย่องเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้เป็นภรรยาจักต้องเชื่อฟังและให้ความเคารพต่อสามี หน้าที่ของสตรีผู้เป็นภรียาคือการปรนนิบัติและบริการแก่สามีตามแต่จะถูกเรียกร้องโดยที่ไม่มีสิทธิขอผลประโยชน์อื่นใดเลย การศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาจากการตัดสินใจในปัญหาสำคัญ ๆ ทาง ๆ ของครอบครัวซึ่งได้แก่ การตัดสินใจซื้อสิ่งของสำคัญในครอบครัว การลงโทษบุตรในกรณีที่บุตรทำผิด การควบคุมการเงินภายในครอบครัว และการตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่เหมาะสม ผลของการศึกษามีดังนี้คือ ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายสามีภรรยาพร้อมกันตัดสินใจในการซื้อสิ่งของสำคัญภายในบ้าน คือในครอบครัวเดี่ยวมีอยู่ร้อยละ ๔๐.๑ และครอบครัวขยายมีอยู่ร้อยละ ๓๖.๕ แต่ถาแยกโดยเฉพาะสามีหรือภรรยาแล้วกลับพบว่าในครอบครัวขยาย สตรีที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมร่วมกับสามีในการตัดสินใจซื้อของสำคัญในบ้านมากเท่า ๆ กับการที่สามีตัดสินใจในการซื้อของแทนผู้เกี่ยว ในกลุ่มสตรีที่สมรสแล้วอายุน้อย ๆ คือ อายุ ๑๕ - ๒๔ ปี ในครอบครัวเดี่ยว สามีเป็นผู้ตัดสินใจซื้อของและในครอบครัวขยายสามีมีสิทธิเท่า ๆ กันกับการร่วมกันตัดสินใจ และเมื่อสตรีที่สมรสแล้วอายุสูงขึ้นก็มีอัตราของการร่วมกันตัดสินใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในครอบครัวขยายได้พบว่าสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปี ขึ้นไปมีสิทธิในการซื้อสิ่งของเท่าเทียมกันกับสามี การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสังคมชนบทของไทย ภรรยาเป็นผู้ตามสามีในการตัดสินใจซื้อของสำคัญและอาจเป็นเพราะสตรีที่สมรสแล้วมีโอกาสที่จะได้เห็นโลกภายนอกน้อยกว่าสามี และเมื่ออายุมากขึ้นจึงได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการซื้อของสำคัญ ๆ ในบ้าน คูตารางที่ ๑๑

เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า กิจกรรมภายในครอบครัวอย่างหนึ่งก็คือการเลี้ยงดูบุตร โดยปกติแล้วเป็นหน้าที่ของฝ่ายภรรยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการลงโทษเมื่อบุตรทำผิด

จากตารางที่ ๑๒ โดยส่วนรวมแล้วสามีภรรยาในครอบครัวเดียวกันจะร่วมกันพิจารณาลงโทษบุตรเมื่อทำผิด และภรรยามีสิทธิมากกว่าสามี ส่วนในครอบครัวชายนั้น ภรรยามีสิทธิมากที่สุดคือร้อยละ ๔๐.๕ ของสตรีที่สมรสแล้วเป็นผู้จัดการลงโทษเมื่อบุตรทำผิดที่เป็นคั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะในครอบครัวเดียวกันมีความใกล้ชิดกับบุตรมาก จึงมีส่วนร่วมในการพิจารณาเลี้ยงดูบุตรได้มากกว่าในครอบครัวชาย ซึ่งภรรยาเป็นผู้รับเอาหน้าที่ในการดูแลบุตรรวมทั้งการลงโทษบุตร ในแต่ละกลุ่มอายุได้พบว่าโดยทั่วไปแล้ว ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวชาย ภรรยาหรือภรรยาร่วมกับสามีเป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจลงโทษบุตร ทั้งนี้ได้พบว่าในทุก ๆ กลุ่มอายุสามีเข้าไปมีส่วนในการพิจารณาลงโทษบุตรด้วยตนเองในจำนวนที่น้อยที่สุด

การควบคุมการเงินภายในบ้านเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งภายในครอบครัวเท่าที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่าในสังคมไทยนั้นถึงแม้ว่าภรรยาจะเป็นผู้ตามใจสามีในกิจการต่าง ๆ ก็ตามแต่ภรรยาส่วนมากก็เป็นผู้มีส่วนในทรัพย์สินที่สามีเป็นผู้หามาด้วยถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้มีสิทธิเก็บรักษาเงินโดยตรงอย่างน้อยก็ได้เป็นผู้มีส่วนร่วมทั้งสามีในการควบคุมการเงินภายในบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเงินภายในครอบครัว มักตกเป็นหน้าที่ของภรรยา

จากตารางที่ ๑๓ เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกอายุทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวชายภรรยาเป็นผู้จัดการควบคุมการเงินภายในบ้านคือร้อยละ ๔๗.๐ เป็นสตรีที่สมรสแล้วในครอบครัวเดี่ยวและร้อยละ ๔๓.๖ ในครอบครัวชาย ลำดับถัดลงมาสามีและภรรยาร่วมกันจัดการเรื่องการเงิน แล้วสตรีที่สมรสแล้วที่มีสามีเป็นผู้จัดการควบคุมการเงินมีอยู่ร้อยละ ๒๒.๒ ในครอบครัวเดี่ยว และร้อยละ ๒๑.๖ ในครอบครัวชาย เท่าที่ปรากฏคั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า ในครอบครัวชนบทของไทยประมาณ ๑ ใน ๕ ของสามีเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมการเงิน

ในบ้าน ส่วนที่เหลือคือภรรยาหรือภรรยาร่วมกับสามีเป็นผู้มีสิทธิ

การพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุเป็นทางหนึ่งช่วยให้ทราบรายละเอียดของการควบคุมการเงินภายในบ้านมากยิ่งขึ้น ผลจากการศึกษาพบว่า ภรรยาเป็นผู้มีสิทธิควบคุมการเงินภายในบ้านมากที่สุดเช่นกัน

ควยเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า หญิงชายที่ทำการสมรสส่วนมากแล้วทางก็มีความปรารถนาจะได้มีบุตรด้วยกัน การเลือกจำนวนบุตรที่เหมาะสมนับได้ว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวผู้มีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่คิดว่าจะเหมาะสม โดยเหตุที่ปัจจุบันนี้ดูเหมือนว่าภรรยาจะเป็นผู้มีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาสำคัญเท่าเทียมกับสามี และในบางกรณีภรรยากลับเป็นผู้มีสิทธิมากกว่าสามี แต่ในปัญหาสำคัญมากแล้วมักจะร่วมกันตัดสินใจ การที่ทำการศึกษาลักษณะของการตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ ภายในบ้านก็เพื่อเป็นการนำไปสู่การพิจารณาลักษณะของการเจริญพันธุ์ของแบบครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัวไทยในชนบทซึ่งส่วนมากจะมีความคิดเกี่ยวกับการมีบุตรว่าเป็นเรื่องของธรรมชาติที่ใครจะมีบุตรมากหรือน้อยและไม่มีความคิดว่าตนเองสามารถจะวางแผนครอบครัวได้ เช่นเดียวกันกับผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีความเจริญและมีความรู้เกี่ยวกับการที่จะจำกัดขนาดของครอบครัวด้วยการป้องกันการปฏิสนธิ ดังนั้นชาวชนบทที่มีบุตรหลาย ๆ คน อาจจะมีความคิดว่าตนเองเกิดมาเป็นคนมีลูกตกก็ได้

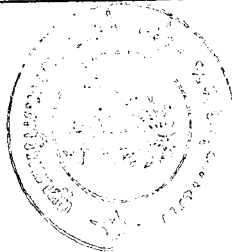
จากการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์สตรีที่สมรสแล้วถึงเรื่องการตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตรคือ ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย ผู้ที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกจำนวนบุตร คือสามีและภรรยาร่วมกัน กล่าวคือในครอบครัวเดี่ยวโดยรวมทุกกลุ่มอายุ สามีภรรยาร่วมกันตัดสินใจ เลือกจำนวนบุตรมีอยู่ร้อยละ ๖๓.๐ และในครอบครัวขยายมีอยู่ร้อยละ ๕๕.๖ เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุสตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี ในครอบครัวเดี่ยวสามีเป็นผู้เลือกจำนวนบุตรถึงร้อยละ ๒๗.๑ ซึ่งภรรยามีอยู่เพียงร้อยละ ๒๐.๘ น่าจะเป็นเพราะในครอบครัวเดี่ยวสตรีที่สมรสแล้วที่อายุน้อยต้องรับฟังสามีตัดสินใจเลือกจำนวนบุตร สามีภรรยาร่วมกันตัดสินใจเลือกจำนวนบุตรคือมีอยู่ร้อยละ ๔๗.๕ แต่ในครอบครัว

คร้๑ขย๑น๑น๑ เปร๑ย๑บ๑ เท๑ย๑บ๑ระ๑หว๑ง๑ ส๑ม๑ม๑ี๑ก๑บ๑ภ๑ร๑ร๑ข๑ย๑ไ๑ค๑พบ๑ว๑า๑ภ๑ร๑ร๑ข๑ย๑ม๑ี๑ล๑ิ๑ท๑ม๑าก๑กว๑า๑ส๑า๑ม๑ี๑น๑การ๑
ท๑ี๑จะ๑ล๑ี๑อก๑จ๑าน๑น๑ม๑ุ๑ตร๑ แ๑ก๑ส๑ว๑น๑ใ๑ห๑อ๑แ๑ล๑ว๑ค๑ู๑ส๑า๑ม๑ี๑ภ๑ร๑ร๑ข๑ย๑จะ๑ร๑วม๑ก๑น๑ต๑ค๑ล๑ิ๑น๑ใจ

ตารางที่ ๑๑ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ผู้มีสิทธิในการตัดสินใจซื้อของสำคัญในบ้าน และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการตัดสินใจ				รวม
	สามี	ภรรยา	รวมกัน	อื่น ๆ	
ครอบครัวเดี่ยว	๓๕.๕ (๒๗๑)	๒๓.๑ (๑๗๖)	๔๐.๑ (๓๐๖)	๑.๓ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๗๖๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๕.๐ (๑๗๕)	๒๒.๕ (๑๑๕)	๓๖.๕ (๑๘๓)	๕.๐ (๒๕)	๑๐๐.๐ (๕๐๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๔๔.๒ (๔๕)	๑๘.๕ (๒๑)	๓๒.๕ (๓๖)	๔.๕ (๕)	๑๐๐.๐ (๑๑๑)
" ๒	๓๑.๓ (๕๕)	๒๗.๕ (๔๕)	๓๕.๕ (๖๓)	๕.๑ (๕)	๑๐๐.๐ (๑๗๖)
" ๓	๓๑.๓ (๕๖)	๑๕.๗ (๒๕)	๔๐.๕ (๖๐)	๘.๒ (๑๒)	๑๐๐.๐ (๑๕๓)
" ๔	๓๗.๓ (๒๕)	๒๓.๕ (๑๖)	๓๕.๕ (๒๕)	๓.๐ (๒)	๑๐๐.๐ (๖๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๕๕.๐ (๗)	๗.๒ (๑)	๓๕.๖ (๕)	๗.๒ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๔)

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการตัดสินใจ								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๔๓.๒	(๒๕)	๒๕.๔	(๑๗)	๒๖.๕	(๑๘)	๔.๕	(๓)	๑๐๐.๐	(๖๗)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๔.๕	(๓๕)	๑๕.๕	(๑๘)	๓๖.๓	(๔๑)	๑๓.๓	(๑๕)	๑๐๐.๐	(๑๑๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๔๕.๘	(๑๑)	๒๕.๐	(๖)	๒๕.๐	(๖)	๔.๒	(๑)	๑๐๐.๐	(๒๔)
" ๒	๓๒.๓	(๑๑)	๒๐.๖	(๗)	๓๕.๓	(๑๒)	๑๑.๘	(๔)	๑๐๐.๐	(๓๔)
" ๓	๒๗.๓	(๑๒)	๕.๑	(๔)	๔๓.๒	(๑๕)	๒๐.๔	(๕)	๑๐๐.๐	(๔๔)
" ๔	๔๕.๖	(๕)	๕.๑	(๑)	๓๖.๔	(๔)	๕.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๑)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	-	(๐)	*	(๓)	*	(๑)	*	(๔)

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	คุณสมบัติในการตัดสินใจ								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๓๗.๕	(๗๕)	๑๖.๐	(๓๒)	๕๖.๐	(๙๖)	๐.๕	(๑)	๑๐๐.๐ (๑๙๙)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๐.๕	(๖๑)	๑๗.๕	(๒๗)	๓๗.๑	(๕๖)	๕.๖	(๗)	๑๐๐.๐ (๑๕๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕๗.๕	(๒๒)	๕.๓	(๒)	๒๘.๕	(๑๑)	๗.๕	(๓)	๑๐๐.๐ (๓๘)
" ๒	๒๗.๑	(๑๖)	๒๒.๐	(๑๓)	๕๕.๑	(๒๖)	๖.๘	(๕)	๑๐๐.๐ (๕๙)
" ๓	๕๐.๗	(๑๑)	๒๒.๒	(๖)	๓๗.๑	(๑๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๗)
" ๔	๕๕.๕	(๑๒)	๒๒.๒	(๖)	๓๓.๓	(๙)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๖๐.๐	(๓)	-	(๐)	๕๐.๐	(๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๕)

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการตัดสินใจ								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๓๓.๐	(๕๖)	๒๒.๗	(๖๖)	๕๕.๓	(๑๒๙)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๕๑)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๕.๘	(๓๙)	๓๑.๒	(๓๕)	๓๓.๐	(๓๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๐๙)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๒๙.๔	(๑๐)	๒๙.๔	(๑๐)	๕๑.๒	(๑๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๓๕)
" ๒	๕๑.๗	(๒๐)	๓๓.๓	(๑๖)	๒๕.๐	(๑๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๕๘)
" ๓	๓๕.๗	(๕)	๒๘.๖	(๕)	๓๕.๗	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๕)
" ๔	๓๐.๘	(๕)	๓๐.๘	(๕)	๓๘.๕	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๓)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๓)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	* (๓)

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	คุณสมบัติในการตัดสินใจ								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๓๔.๕	(๗๑)	๒๔.๖	(๖๑)	๓๒.๕	(๖๗)	๓.๘	(๗)	๑๐๐.๐ (๒๐๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖๘.๑	(๓๖)	๒๘.๑	(๓๖)	๓๘.๑	(๕๐)	๘.๗	(๖)	๑๐๐.๐ (๑๒๘)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕๐.๐	(๖)	๒๐.๐	(๓)	๓๓.๓	(๕)	๖.๗	(๑)	๑๐๐.๐ (๑๕)
" ๒	๒๒.๘	(๘)	๓๗.๑	(๑๓)	๓๗.๑	(๑๓)	๒.๘	(๑)	๑๐๐.๐ (๓๕)
" ๓	๒๙.๐	(๑๘)	๒๔.๒	(๑๕)	๔๑.๘	(๒๖)	๘.๘	(๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)
" ๔	๒๕.๐	(๕)	๓๑.๓	(๕)	๓๗.๕	(๖)	๖.๒	(๑)	๑๐๐.๐ (๑๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๑)	*	(๑)	-	(๐)	-	(๐)	* (๒)

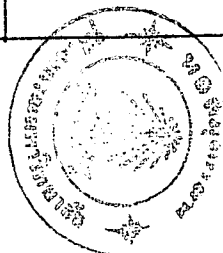
หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕

- หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๑๒ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ผู้มีสิทธิในการลงโทษบุตร เมื่อทำผิด และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการลงโทษบุตร								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๒๑.๘	(๑๕๕)	๓๗.๗	(๒๖๘)	๓๙.๙	(๒๘๓)	๐.๖	(๔)	๑๐๐.๐ (๗๑๐)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๖.๐	(๖๙)	๔๐.๕	(๑๗๕)	๓๙.๘	(๑๗๒)	๓.๗	(๑๖)	๑๐๐.๐ (๔๓๒)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๒.๕	(๑๔)	๓๙.๓	(๔๔)	๔๘.๒	(๕๔)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๑๒)
" ๒	๑๖.๙	(๒๖)	๓๙.๖	(๖๑)	๓๘.๓	(๕๙)	๕.๒	(๘)	๑๐๐.๐ (๑๕๔)
" ๓	๑๘.๐	(๒๐)	๔๐.๖	(๔๕)	๓๖.๐	(๔๐)	๕.๔	(๖)	๑๐๐.๐ (๑๑๑)
" ๔	๑๖.๔	(๙)	๔๕.๕	(๒๕)	๓๔.๕	(๑๙)	๓.๖	(๒)	๑๐๐.๐ (๕๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๑๖.๗	(๒)	๕๘.๓	(๗)	๑๖.๗	(๒)	๘.๓	(๑)	๑๐๐.๐ (๑๒)

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการลงทะเบียนบุตร								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๑๔.๐	(๖)	๕๓.๕	(๒๓)	๒๗.๘	(๑๒)	๔.๖	(๒)	๑๐๐.๐ (๕๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๒.๘	(๑๐)	๒๕.๕	(๒๓)	๔๓.๖	(๓๔)	๑๔.๑	(๑๑)	๑๐๐.๐ (๗๘)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๔.๘	(๒)	๔๒.๘	(๖)	๔๒.๘	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๔)
" ๒	๑๓.๖	(๓)	๓๑.๘	(๗)	๓๖.๘	(๘)	๑๘.๒	(๔)	๑๐๐.๐ (๒๒)
" ๓	๑๒.๕	(๔)	๒๕.๐	(๘)	๔๓.๘	(๑๔)	๑๘.๗	(๖)	๑๐๐.๐ (๓๒)
" ๔	๑๔.๐	(๑)	๒๐.๐	(๒)	๒๐.๐	(๖)	๑๐.๐	(๑)	๑๐๐.๐ (๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	*	(๑)	* (๒)

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) สภรที่สมัครแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	คุณสมบัติในการลงคะแนน								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๐.๐	(๓๘)	๔๐.๕	(๗๗)	๓๕.๕	(๗๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๙๐)
รวมครอบครัวชายทุกแบบ	๑๑.๓	(๑๖)	๓๗.๐	(๕๒)	๔๕.๖	(๗๐)	๒.๑	(๓)	๑๐๐.๐	(๑๔๑)
ครอบครัวชายแบบที่ ๑	๑๓.๗	(๗)	๒๗.๕	(๑๔)	๕๕.๘	(๓๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๕๑)
" ๒	๗.๓	(๔)	๓๔.๖	(๑๘)	๕๒.๗	(๒๘)	๕.๔	(๓)	๑๐๐.๐	(๕๕)
" ๓	๕.๑	(๑)	๕๔.๖	(๖)	๓๖.๓	(๔)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๖)
" ๔	๑๖.๗	(๔)	๕๔.๒	(๑๓)	๒๕.๑	(๗)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๔)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒๐.๐	(๑)	๘๐.๐	(๘)	-	(๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๘)

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการลงทะเบียน								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๒๒.๘	(๖๖)	๓๓.๓	(๘๓)	๕๖.๑	(๑๖๔)	๐.๓	(๑)	๑๐๐.๐ (๒๘๘)
รวมครอบครัวชายทุกแบบ	๑๘.๔	(๒๐)	๕๐.๕	(๕๒)	๓๐.๑	(๓๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๐๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๒.๑	(๔)	๕๑.๕	(๑๓)	๓๖.๔	(๑๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๓๓)
" ๒	๒๐.๐	(๘)	๕๓.๓	(๒๔)	๒๖.๓	(๑๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๔๕)
" ๓	๒๘.๖	(๔)	๓๕.๓	(๕)	๓๕.๓	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๔)
" ๔	๒๓.๓	(๓)	๕๘.๕	(๖)	๑๘.๒	(๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๑)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	*	(๒)	-	(๐)	* (๓)

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิในการลงทะเบียน								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๓.๘	(๔๕)	๓๗.๖	(๗๑)	๓๘.๑	(๗๖)	๐.๕	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๔๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๖.๔	(๑๘)	๔๕.๔	(๕๐)	๓๖.๔	(๔๐)	๑.๘	(๒)	๑๐๐.๐	(๑๑๐)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๗.๑	(๑)	๕๐.๐	(๗)	๔๒.๕	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๔)
" ๒	๓๑.๓	(๑๐)	๓๔.๓	(๑๑)	๓๑.๓	(๑๐)	๓.๑	(๑)	๑๐๐.๐	(๓๖)
" ๓	๒๐.๔	(๑๑)	๔๘.๑	(๒๖)	๓๑.๕	(๑๗)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๕๔)
" ๔	๑๐.๐	(๑)	๔๐.๐	(๔)	๔๐.๐	(๔)	๑๐.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๑)	*	(๑)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๒)

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
 - หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ผู้จัดการควบคุมการเงินในหมู่บ้านและแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ผู้จัดการควบคุมการเงิน				รวม
	สามี	ภรรยา	รวมกัน	อื่น ๆ	
ครอบครัวเดี่ยว	๒๒.๒ (๑๗๒)	๔๗.๐ (๓๖๓)	๒๕.๕ (๒๓๑)	๐.๕ (๗)	๑๐๐.๐ (๗๗๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๑.๖ (๑๐๕)	๔๓.๖ (๒๒๐)	๒๕.๗ (๑๕๐)	๕.๑ (๒๖)	๑๐๐.๐ (๕๐๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๒๐.๕ (๒๓)	๔๘.๒ (๕๕)	๒๘.๑ (๓๒)	๓.๕ (๔)	๑๐๐.๐ (๑๑๔)
" ๒	๒๓.๐ (๔๐)	๓๕.๑ (๖๘)	๓๑.๖ (๕๕)	๖.๓ (๑๑)	๑๐๐.๐ (๑๗๔)
" ๓	๒๒.๗ (๓๔)	๔๕.๓ (๖๘)	๒๕.๓ (๓๘)	๖.๗ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๑๕๐)
" ๔	๑๗.๕ (๑๒)	๔๓.๓ (๒๕)	๓๗.๓ (๒๕)	๑.๕ (๑)	๑๐๐.๐ (๖๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒๕.๐ (๓)	๕๐.๐ (๖)	๑๖.๗ (๒)	๘.๓ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๒)

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้จัดการควบคุมการเงิน								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๖.๕	(๑๘)	๕๐.๐	(๓๔)	๒๐.๖	(๑๔)	๒.๕	(๒)	๑๐๐.๐	(๖๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๕.๓	(๑๘)	๔๐.๒	(๔๗)	๓๐.๐	(๓๕)	๑๔.๕	(๑๗)	๑๐๐.๐	(๑๑๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๔.๘	(๔)	๔๔.๕	(๑๒)	๓๓.๓	(๕)	๗.๘	(๒)	๑๐๐.๐	(๒๗)
" ๒	๑๕.๒	(๕)	๓๕.๘	(๑๓)	๓๐.๓	(๑๐)	๑๕.๑	(๕)	๑๐๐.๐	(๓๓)
" ๓	๑๒.๘	(๖)	๔๒.๖	(๒๐)	๒๕.๕	(๑๒)	๑๕.๑	(๕)	๑๐๐.๐	(๕๗)
" ๔	๓๐.๐	(๓)	๒๐.๐	(๒)	๔๐.๐	(๔)	๑๐.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๒)	*	(๑)	*	(๑)	*	(๔)

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้จัดการควบคุมการเงิน								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่นๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๕.๑	(๕๑)	๔๑.๔	(๘๔)	๓๓.๐	(๖๗)	๐.๕	(๑)	๑๐๐.๐	(๒๐๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓๐.๐	(๖๖)	๓๘.๖	(๕๕)	๒๖.๘	(๔๑)	๔.๖	(๗)	๑๐๐.๐	(๑๕๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๓.๓	(๑๓)	๔๓.๖	(๑๗)	๑๘.๐	(๗)	๕.๑	(๒)	๑๐๐.๐	(๓๕)
" ๒	๒๕.๔	(๑๕)	๓๕.๖	(๒๑)	๓๐.๕	(๑๘)	๘.๕	(๕)	๑๐๐.๐	(๕๘)
" ๓	๔๒.๘	(๑๒)	๒๘.๖	(๘)	๒๘.๖	(๘)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๘)
" ๔	๒๒.๖	(๖)	๔๘.๒	(๑๓)	๒๕.๖	(๘)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๑)	*	(๓)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๔)

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้จัดการความคุ้มครองเงิน								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๐.๔	(๖๐)	๔๘.๖	(๑๔๓)	๓๑.๐	(๘๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๙๔)
รวมครอบครัวชายทุกแบบ	๑๙.๖	(๒๑)	๔๓.๕	(๘๗)	๓๖.๕	(๓๙)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๐๗)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๘.๒	(๖)	๕๑.๕	(๑๗)	๓๐.๓	(๑๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๓๓)
" ๒	๒๓.๔	(๑๑)	๓๘.๓	(๑๘)	๓๘.๓	(๑๘)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๔๗)
" ๓	๒๑.๔	(๓)	๕๐.๐	(๗)	๒๘.๖	(๘)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๘)
" ๔	๗.๗	(๑)	๓๘.๕	(๕)	๕๓.๘	(๗)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๓)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๒)	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	*	(๓)

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	ผู้จัดการควบคุมการเงิน								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่นๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๔.๗	(๘๓)	๔๙.๐	(๑๐๒)	๒๘.๘	(๕๙)	๑.๙	(๘)	๑๐๐.๐	(๒๐๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๘.๘	(๒๘)	๕๒.๓	(๒๗)	๒๗.๓	(๓๕)	๑.๖	(๒)	๑๐๐.๐	(๑๒๘)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	-	(๐)	๒๐.๐	(๙)	๔๐.๐	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๕)
" ๒	๒๕.๗	(๙)	๔๕.๗	(๑๖)	๒๕.๗	(๙)	๒.๙	(๑)	๑๐๐.๐	(๓๕)
" ๓	๒๑.๓	(๑๓)	๕๘.๑	(๓๓)	๒๓.๐	(๑๘)	๑.๖	(๑)	๑๐๐.๐	(๖๑)
" ๔	๑๑.๘	(๒)	๕๒.๙	(๙)	๓๕.๓	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	-	(๐)	*	(๑)

หมายเหตุ

* หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕

- หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๑๘ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ผู้มีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตรและแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตร								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๑๗.๓	(๗๙)	๑๘.๖	(๘๕)	๒๓.๐	(๒๘๘)	๑.๑	(๕)	๑๐๐.๐	(๔๕๗)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๖.๕	(๕๗)	๒๓.๘	(๘๖)	๕๕.๖	(๑๙๖)	๔.๑	(๑๔)	๑๐๐.๐	(๓๔๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๔.๕	(๑๐)	๒๘.๔	(๑๕)	๕๖.๗	(๓๘)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๖๗)
" ๒	๑๔.๔	(๑๘)	๒๔.๐	(๓๐)	๕๖.๐	(๗๐)	๕.๖	(๗)	๑๐๐.๐	(๑๒๕)
" ๓	๑๕.๐	(๑๖)	๒๓.๔	(๒๕)	๕๖.๐	(๖๐)	๕.๖	(๖)	๑๐๐.๐	(๑๐๗)
" ๔	๒๘.๒	(๑๓)	๑๗.๔	(๘)	๕๒.๒	(๒๔)	๒.๒	(๑)	๑๐๐.๐	(๔๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๑๑.๑	(๑)	๒๒.๒	(๒)	๕๕.๖	(๕)	๑๑.๑	(๑)	๑๐๐.๐	(๕)

ตารางที่ ๕ (กข) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิทัศนใจเกี่ยวกับจำนวนบุตร								รวม	
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ			
ครอบครัวเดี่ยว	๒๗.๑	(๑๓)	๒๐.๘	(๑๐)	๔๗.๙	(๒๓)	๔.๒	(๒)	๑๐๐.๐	(๔๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๑.๑	(๑๐)	๒๒.๒	(๒๐)	๕๔.๕	(๔๙)	๑๒.๒	(๑๑)	๑๐๐.๐	(๙๐)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	-	(๐)	๓๓.๓	(๖)	๖๖.๖	(๑๒)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๑๘)
" ๒	๑๖.๐	(๘)	๒๘.๐	(๗)	๔๐.๐	(๑๐)	๑๖.๐	(๘)	๑๐๐.๐	(๒๕)
" ๓	๘.๑	(๓)	๑๖.๒	(๖)	๕๘.๕	(๒๒)	๑๖.๒	(๖)	๑๐๐.๐	(๓๗)
" ๔	๓๐.๐	(๓)	๑๐.๐	(๑)	๕๐.๐	(๕)	๑๐.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๐)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	-	(๐)	*	(๑)	*	(๑)	*	(๒)

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตร								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๑๓.๐	(๒๓)	๒๒.๒	(๓๐)	๒๐.๐	(๘๑)	๐.๘	(๑)	๑๐๐.๐ (๑๓๕)
รวมครอบครัวชายทุกแบบ	๑๔.๕	(๑๓)	๒๕.๘	(๓๔)	๕๒.๗	(๒๐)	๒.๖	(๓)	๑๐๐.๐ (๑๑๔)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๔.๘	(๔)	๓๗.๐	(๑๐)	๔๘.๒	(๑๓)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๗)
" ๒	๘.๕	(๔)	๒๔.๕	(๑๑)	๒๐.๐	(๒๗)	๖.๗	(๓)	๑๐๐.๐ (๔๕)
" ๓	๑๕.๑	(๔)	๓๓.๓	(๗)	๔๗.๖	(๑๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๑)
" ๔	๒๓.๘	(๕)	๒๘.๖	(๖)	๔๗.๖	(๑๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๑)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๑)	-	(๐)	*	(๓)	-	(๐)	* (๔)

ตารางที่ ๑๔ (ทว)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	พฤติกรรมการตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตร								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๑๘.๕	(๒๖)	๑๖.๐	(๒๘)	๒๕.๑	(๑๒๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๓๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๓.๑	(๑๕)	๒๑.๕	(๑๘)	๕๕.๘	(๓๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๖๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๓.๓	(๖)	๑๖.๗	(๓)	๕๐.๐	(๕)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๘)
" ๒	๑๖.๕	(๕)	๒๕.๐	(๕)	๕๕.๕	(๑๗)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๓๑)
" ๓	๑๐.๐	(๑)	๒๐.๐	(๒)	๓๐.๐	(๗)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๑๐)
" ๔	๕๐.๐	(๓)	-	(๐)	๕๐.๐	(๓)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	*	(๑)	-	(๐)	* (๖)

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) สภที่สมัครแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	ผู้มีสิทธิตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนบุตร								รวม
	สามี		ภรรยา		รวมกัน		อื่น ๆ		
ครอบครัวเดี่ยว	๑๓.๒	(๑๓)	๑๓.๒	(๑๓)	๒๓.๒	(๒๓)	๒.๐	(๒)	๑๐๐.๐ (๕๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๕.๘	(๑๕)	๑๘.๘	(๑๘)	๒๑.๘	(๒๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๗๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	-	(๐)	-	(๐)	*	(๕)	-	(๐)	* (๕)
" ๒	๒๐.๘	(๕)	๑๒.๕	(๓)	๒๖.๓	(๑๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๕)
" ๓	๒๐.๕	(๘)	๒๕.๖	(๑๐)	๔๓.๕	(๒๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๓๕)
" ๔	๒๒.๒	(๒)	๑๑.๑	(๑)	๒๖.๓	(๖)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	-	(๐)	* (๑)

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
 - หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ข. ระดับการศึกษาของคู่สมรส

ควยเหตุที่การศึกษาเป็นทางหนึ่งซึ่งทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในสังคม เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษามีักจะมีความคิดกว้างหน้าและทันสมัยมากกว่าผู้ที่คอยการศึกษา โดยปกติแล้วผู้ที่มีการศึกษาคือมีความคิดที่เป็นอิสระต้องการแยกไปอยู่เป็นครอบครัวของตนเองต่างหาก เพื่อจะได้ใช้ชีวิตครอบครัวที่เป็นตัวของตัวเอง แต่ในสภาพที่เป็นจริงแล้วอาจจะไม่เป็นดังที่กล่าวแล้วก็ได้ ครอบครัวของชาวชนบทอาจมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้รูปแบบของครอบครัวแตกต่างกัน เชื่อได้ว่าการศึกษาไม่ได้ช่วยทำให้คนมีความคิดที่จะแยกครอบครัวเป็นอิสระ เพราะจากการศึกษาครั้งนี้ไม่ช่วยให้ทราบรายละเอียดต่าง ๆ

แต่ถึงแม้ว่าการศึกษาจากข้อมูลในครั้งนี้ไม่ได้ช่วยทำให้ได้พิสูจน์ข้อสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ก็ตาม แต่ก็อาจให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับการศึกษาของสตรีที่สมรสแล้วในระยะเวลาเมื่อ ๓๐ ปีก่อนว่า ในอดีตนั้นสตรีที่สมรสแล้วปัจจุบันอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีจำนวนน้อยกว่าสตรีที่สมรสแล้วในกลุ่มอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี กุศารางที่ ๑๕

เพื่อจะได้ทราบถึงระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย ซึ่งอาจช่วยให้การศึกษาเกี่ยวกับแบบครอบครัวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะถึงแม้ว่าการศึกษาในที่อื่น ๆ อาจจะมีข้อมูลมากพอที่จะยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับการศึกษาและการมีความคิดอิสระในการแยกครอบครัวของตนเองก็ตาม แต่ในการศึกษานี้ครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า หัวหน้าครัวเรือนชายในครอบครัวขยายกลับเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษามากกว่าหัวหน้าครัวเรือนชายในครอบครัวเดี่ยวเพียงเล็กน้อย กุศารางที่ ๑๖

ทั้งนี้ไม่อาจกล่าวอ้างโดยใช่เป็นหลักโดยทั่วไปได้ว่าระดับการศึกษาของคู่สมรสจะมีส่วนทำให้ครอบครัวเป็นแบบใดแบบหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุว่าในชนบทของไทย นั้น ประชากรส่วนใหญ่ที่ได้รับการศึกษานั้น เป็นการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น คือเพียงไม่เกินประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งย่อมจะไม่ทำใ้บุคคล เหล่านี้มีระดับความคิดแตกต่างไปจากผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาเท่าใดนัก เพราะการศึกษาในระดับต้นนี้เป็นการสอนให้อ่านเขียนยังมิได้สอนแนวความคิดต่าง ๆ ให้

ตารางที่ ๑๕ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษา								รวม
	ไม่เคยเข้า โรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓ และอาชีวชนกน	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนกน				
ครอบครัวเดี่ยว	๓๘.๒ (๓๒๖)	๒๐.๑ (๕๑๓)	๑.๐ (๙)	๐.๕ (๕)	๐.๕ (๕)	๐.๒ (๒)			๑๐๐.๐ (๘๕๕)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๘.๕ (๑๗๒)	๒๙.๕ (๔๑๙)	๐.๕ (๓)	๑.๐ (๖)	๐.๕ (๓)				๑๐๐.๐ (๖๐๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๓๑.๕ (๔๑)	๒๕.๖ (๘๕)	๐.๘ (๑)	๒.๓ (๓)	๐.๘ (๑)				๑๐๐.๐ (๑๓๐)
" ๒	๒๒.๙ (๔๗)	๓๕.๖ (๑๕๕)	- (๐)	๑.๐ (๒)	๐.๕ (๑)				๑๐๐.๐ (๒๐๕)
" ๓	๓๔.๔ (๖๕)	๒๕.๑ (๑๒๓)	- (๐)	- (๐)	๐.๕ (๑)				๑๐๐.๐ (๑๘๙)
" ๔	๒๔.๐ (๑๙)	๓๒.๒ (๕๗)	๒.๕ (๒)	๑.๓ (๑)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๗๙)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๖.๗ (๑)	๘.๖ (๑๓)	- (๐)	- (๐)	๒.๗ (๑)				๑๐๐.๐ (๑๕)

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้วอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษา								รวม
	ไม่เคยเข้า โรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ มศ.๒	จบ มศ.๓, และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท				
ครอบครัวเดี่ยว	๑๐.๓ (๓)	๘.๘ (๕๕)	๒.๘ (๒)	- (๐)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๒๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๘.๐ (๑๒)	๘๘.๖ (๑๒๐)	๐.๓ (๑)	๐.๓ (๑)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๑๓๔)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๔.๓ (๔)	๘๖.๑ (๒๓)	- (๐)	๓.๖ (๑)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๒๘)
" ๒	๕.๖ (๒)	๙๔.๔ (๓๔)	- (๐)	- (๐)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๓๖)
" ๓	๘.๕ (๕)	๙๑.๕ (๕๘)	- (๐)	- (๐)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๕๘)
" ๔	๘.๑ (๑)	๘๑.๘ (๘)	๘.๑ (๑)	- (๐)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๑๑)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๔)	- (๐)	- (๐)	- (๐)				* (๔)

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษา								รวม
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	
ครอบครัวเดี่ยว	๒๓.๐ (๔)	๓๕.๕ (๑๖๔)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๑๐๐.๐ (๖๑๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๕.๓ (๒๗)	๘๐.๗ (๑๔๒)	๑.๑ (๒)	๑.๘ (๒)	๑.๑ (๑)	๑.๑ (๑)	๑.๑ (๑)	๑.๑ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๓๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๒๗.๕ (๑๒)	๖๕.๒ (๒๘)	๒.๓ (๑)	๒.๓ (๑)	๒.๓ (๑)	๒.๓ (๑)	๒.๓ (๑)	๒.๓ (๑)	๑๐๐.๐ (๕๓)
" ๒	๓.๕ (๕)	๕๑.๒ (๒๒)	- (๐)	๑.๕ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๖๘)
" ๓	๑๘.๕ (๓)	๓๘.๕ (๒๕)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๒.๓ (๑)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๓๓)
" ๔	๑๐.๓ (๓)	๘๐.๑ (๒๓)	๓.๖ (๑)	๓.๖ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๒๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕)

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

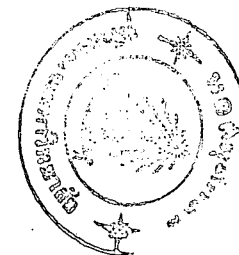
แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษา								รวม	
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓, และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท					
ครอบครัวเดี่ยว	๓๐.๗ (๕๖)	๖๗.๔ (๒๑๑)	๑.๖ (๕)	- (๐)	๐.๓ (๑)					๑๐๐.๐ (๓๑๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๘.๓ (๒๒)	๘๐.๘ (๕๗)	- (๐)	๐.๕ (๑)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๒๐)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๗.๑ (๒)	๘๒.๕ (๒๕)	- (๐)	- (๐)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๓๕)
" ๒	๒๓.๑ (๑๒)	๗๕.๐ (๓๕)	- (๐)	๑.๕ (๑)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๕๒)
" ๓	๒๕.๐ (๔)	๗๕.๐ (๑๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๖)
" ๔	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๗)	- (๐)	- (๐)	- (๐)					๑๐๐.๐ (๑๗)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๓)	- (๐)	- (๐)	* (๑)					* (๔)

ตารางที่ ๑๕ (ก) :

สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษา								รวม
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓, และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท				
ครอบครัวเดี่ยว	๖๗.๖ (๑๗๓)	๓๐.๘ (๗๕)	๐.๔ (๑)	๑.๒ (๓)	-	(๐)			๑๐๐.๐ (๒๕๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖๕.๓ (๑๑๓)	๓๓.๕ (๕๕)	-	(๐)	๐.๖ (๑)	๐.๖ (๑)			๑๐๐.๐ (๑๗๓)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๗๘.๑ (๑๘)	๑๖.๗ (๔)	-	(๐)	๔.๒ (๑)	-	(๐)		๑๐๐.๐ (๒๔)
" ๒	๖๑.๒ (๓๐)	๓๖.๘ (๑๘)	-	(๐)	-	(๐)	๒.๐ (๑)		๑๐๐.๐ (๔๘)
" ๓	๖๓.๖ (๔๕)	๓๖.๔ (๒๘)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๗๓)
" ๔	๖๕.๒ (๑๕)	๓๔.๘ (๘)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐ (๒๓)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	* (๑)	* (๑)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	* (๑)

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
- หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ ๑๖ อัตราส่วนร้อยละ สตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย และแบบของครอบครัว

สตรีที่สมรสแล้วรวมทุกอายุ

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย								รวม
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓, และอาชีวชนชั้น ต้น	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนชั้น ต้น	รวม	รวม	รวม	
ครอบครัวเดี่ยว	๒๘.๓ (๒๑๘)	๒๕.๒ (๕๐๒)	๒.๗ (๒๑)	๒.๖ (๒๐)	๑.๑ (๘)	๑๐๐.๐ (๓๗๐)			
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๒๑.๑ (๘๐)	๒๕.๗ (๒๖๔)	๔.๕ (๑๗)	๒.๕ (๑๑)	๑.๘ (๗)	๑๐๐.๐ (๓๗๕)			
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๓.๑ (๑๘)	๘.๒ (๘๘)	๑.๕ (๒)	๑.๕ (๒)	๐.๕ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๐๗)			
" ๒	๑๖.๓ (๒๗)	๓๗.๗ (๑๖๘)	๓.๖ (๖)	๑.๘ (๓)	๐.๖ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๖๖)			
" ๓	๖๕.๘ (๓๐)	๔.๖ (๒)	๑๔.๐ (๖)	๕.๓ (๔)	๒.๓ (๑)	๑๐๐.๐ (๔๓)			
" ๔	๑๔.๓ (๕)	๒๑.๔ (๔๕)	๔.๘ (๓)	๓.๖ (๒)	๖.๓ (๔)	๑๐๐.๐ (๖๓)			
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๗.๗ (๑)	๗๖.๕ (๑๐)	- (๐)	๑๕.๕ (๒)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๓)			

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้ว อายุ ๑๕ - ๒๔ ปี

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย										รวม	
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓, และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท							
ครอบครัวเดี่ยว	๑๓.๒	(๘)	๘๓.๖	(๕๑)	๑.๖	(๑)	-	(๐)	๑.๖	(๑)	๑๐๐.๐	(๖๑)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๖.๓	(๓)	๘๕.๖	(๕๕)	๓.๖	(๘)	๓.๖	(๘)	๐.๕	(๑)	๑๐๐.๐	(๑๑๑)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๘.๐	(๒)	๘๒.๐	(๒๓)	-	(๐)	-	(๐)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๒๕)
" ๒	๓.๐	(๑)	๘๑.๘	(๒๓)	๖.๑	(๒)	๖.๑	(๒)	๓.๐	(๑)	๑๐๐.๐	(๓๓)
" ๓	๕.๑	(๘)	๘๘.๑	(๓๓)	๘.๕	(๒)	๒.๓	(๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๘๘)
" ๔	-	(๐)	๘๘.๘	(๘)	-	(๐)	๑๑.๑	(๑)	-	(๐)	๑๐๐.๐	(๘)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	-	(๐)	*	(๓)	-	(๐)	*	(๑)	-	(๐)	*	(๘)

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย								รวม
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ ม.ศ.๓ และอาชีวชนกน	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนกน	มศ.๓	มศ.๓	มศ.๓	
ครอบครัวเดี่ยว	๑๔.๖ (๓๐)	๓๖.๒ (๑๕๓)	๔.๘ (๑๐)	๓.๕ (๘)	๐.๕ (๑)				๑๐๐.๐ (๒๐๖)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๓.๖ (๑๑)	๘๓.๓ (๑๒๐)	๒.๘ (๘)	๓.๕ (๕)	๒.๘ (๔)				๑๐๐.๐ (๑๕๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕.๓ (๒)	๘๔.๒ (๓๒)	๕.๓ (๒)	๒.๖ (๑)	๒.๖ (๑)				๑๐๐.๐ (๓๘)
" ๒	๘.๓ (๕)	๘๓.๓ (๕๐)	๑.๘ (๑)	๑.๘ (๑)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๕๓)
" ๓	๘.๓ (๒)	๓๘.๓ (๑๘)	- (๐)	๘.๓ (๒)	๔.๓ (๑)				๑๐๐.๐ (๒๓)
" ๔	๓.๓ (๒)	๓๓.๐ (๒๐)	๓.๘ (๑)	๓.๘ (๑)	๓.๓ (๒)				๑๐๐.๐ (๒๖)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	๒๔.๐ (๑)	๘๐.๐ (๔)	- (๐)	- (๐)	- (๐)				๑๐๐.๐ (๕)

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ) สตรีที่สมรสแล้วอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย										รวม
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓, และอาชีวชนคน	สูงกว่ามศ.๓, และอาชีวชนคน	สูงกว่ามศ.๓, และอาชีวชนคน	สูงกว่ามศ.๓, และอาชีวชนคน	สูงกว่ามศ.๓, และอาชีวชนคน	สูงกว่ามศ.๓, และอาชีวชนคน	สูงกว่ามศ.๓, และอาชีวชนคน	
ครอบครัวเดี่ยว	๒๕.๔ (๖๖)	๓๐.๒ (๒๐๗)	๒.๗ (๘)	๓.๐ (๕)	๑.๗ (๕)	๑๐๐.๐ (๒๕๕)					
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๕.๔ (๒๔)	๓๖.๔ (๑๑๓)	๘.๓ (๑๓)	๓.๒ (๕)	๖.๗ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๕๖)					
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๘.๗ (๕)	๔๕.๓ (๒๕)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๓๕)					
" ๒	๑๕.๘ (๖)	๔๐.๘ (๓๘)	๖.๔ (๓)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕๓)					
" ๓	๒๑.๔ (๑๓)	๕๗.๑ (๓๕)	๑๘.๓ (๕)	๗.๒ (๕)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๖๒)					
" ๔	- (๐)	๘๘.๖ (๑๑)	๗.๗ (๑)	- (๐)	๗.๗ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๓)					
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	* (๓)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	* (๓)					

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ) ผู้ที่สมัครแล้วอายุ ๔๕ ปีขึ้นไป

แบบของครอบครัว	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนชาย										รวม
	ไม่เคย เข้าโรงเรียน	เรียน ป.๑ - ป.๔	เรียน ป.๕ - มศ.๒	จบ มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	สูงกว่า มศ.๓ และอาชีวชนบท	
ครอบครัวเดี่ยว	๕๔.๘ (๑๑๔)	๕๑.๘ (๘๗)	๑.๐ (๒)	๑.๕ (๓)	๑.๐ (๒)	๑.๐ (๒)	๑.๐ (๒)	๑.๐ (๒)	๑.๐ (๒)	๑.๐ (๒)	๑๐๐.๐ (๒๐๘)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๕๑.๒ (๔๘)	๕๕.๕ (๒๓)	๒.๖ (๓)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๐.๕ (๑)	๑๐๐.๐ (๑๑๖)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๕๖.๐ (๕)	๕๐.๐ (๔)	- (๐)	๑๐.๐ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๐)
" ๒	๕๑.๗ (๑๖)	๕๘.๓ (๑๔)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๒๙)
" ๓	๓๓.๕ (๒๑)	๖๒.๕ (๓๕)	๓.๒ (๒)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๕๖)
" ๔	๕๖.๖ (๗)	๕๐.๐ (๖)	๖.๗ (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	๖.๗ (๑)	- (๐)	- (๐)	๑๐๐.๐ (๑๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	- (๐)	- (๐)	- (๐)	* (๑)	- (๐)	- (๐)	* (๑)	- (๐)	- (๐)	- (๐)	* (๑)

หมายเหตุ * หมายถึงมีจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕
- หมายถึงไม่มีตัวอย่าง

๗. การประกอบอาชีพนอกร้านของสตรีภายหลังจากการสมรส

โดยปกติแล้วในสังคมไทยสามีเป็นผู้ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ในการเลี้ยงครอบครัว ส่วนภรรยาเป็นผู้อยู่ดูแลบ้านและเลี้ยงบุตร แต่เนื่องจากในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจได้เปลี่ยนไป สตรีไทยเริ่มมีบทบาทในการช่วยสามีออกทำงานเพื่อเพิ่มพูนรายได้และเพื่อเป็นการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดังนั้นสตรีไทยในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มที่จะออกไปประกอบอาชีพนอกร้านมากขึ้น ทั้งนี้ ย่อมรวมถึงสตรีที่ได้รับการศึกษาก่อนประกอบอาชีพไปตามความรู้ที่ได้เรียนมา สตรีในชนบทส่วนมากก็ออกทำงานอาชีพที่ไร้แรงงาน อย่างไรก็ตามก็มีการมีบุตรเป็นภาระในการเลี้ยงดู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัวเดี่ยว สตรีผู้เป็นแม่บ้านต้องรับภาระดูแลบ้านและเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง ต่างจากในครอบครัวขยายซึ่งมีญาติหรือผู้ใหญ่ในครอบครัวมักจะเป็นผู้รับภาระเลี้ยงดูบุตรให้ การศึกษาเขตชนบทของประเทศไทยได้พบว่า มีสตรีที่สมรสแล้วออกทำงานนอกร้านภายหลังจากการสมรสมีจำนวนน้อยมาก ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย กล่าวคือ สตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวร้อยละ ๒๐.๑ และในครอบครัวขยายกลับมีสตรีที่สมรสแล้วที่ออกทำงานนอกร้านภายหลังจากการสมรสต่ำกว่า โดยมีอยู่เพียงร้อยละ ๑๖.๘ สตรีที่สมรสแล้ววัย ๔๕ ปีขึ้นไปในครอบครัวเดี่ยวร้อยละ ๒๐.๘ ที่ทำงานนอกร้านหลังการสมรส และสตรีที่สมรสแล้วในครอบครัวขยายร้อยละ ๑๓.๖ ส่วนสตรีที่สมรสแล้ววัย ๒๕ - ๓๔ ปี และ ๓๕ - ๔๔ ปี เป็นกลุ่มที่ออกไปประกอบอาชีพนอกร้านภายหลังจากการสมรสมากในอันดับรองลงมา และไม่พบว่ามี ความแตกต่างในระหว่างสตรีที่สมรสแล้วในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายแต่อย่างใด ดูตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้ว จำแนกตามกลุ่มอายุที่ประกอบอาชีพนอกบ้านภายหลังการสมรส และแบบของครอบครัว

แบบของครอบครัว	กลุ่มอายุสตรี								รวม
	๑๕ - ๒๔		๒๕ - ๓๔		๓๕ - ๔๔		๔๕ +		
ครอบครัวเดี่ยว	๑๓.๕	(๒๗)	๑๕.๒	(๑๗๓)	๒๑.๕	(๒๗)	๒๐.๕	(๒๐๐)	๒๐.๑ (๘๕๓)
รวมครอบครัวขยายทุกแบบ	๑๒.๐	(๑๓๓)	๒๐.๓	(๑๓๗)	๒๑.๕	(๒๖)	๑๓.๖	(๑๕๖)	๑๖.๘ (๕๕๕)
ครอบครัวขยายแบบที่ ๑	๑๕.๓	(๒๘)	๒๒.๐	(๓๒)	๒๗.๘	(๑๐)	๒๐.๐	(๑๖)	๒๑.๖ (๑๒๕)
" ๒	๑๘.๓	(๓๖)	๑๖.๕	(๕๖)	๒๑.๒	(๑๑)	๑๖.๓	(๕๑)	๑๖.๒ (๒๐๕)
" ๓	๑๐.๓	(๕๘)	๒๒.๒	(๒๘)	๖.๒	(๑)	๕.๑	(๓๐)	๑๑.๘ (๑๘๗)
" ๔	๒๗.๓	(๑๑)	๒๕.๐	(๒๑)	๒๓.๕	(๕)	๑๗.๕	(๑๕)	๒๒.๘ (๓๕)
ครอบครัวแบบอื่น ๆ	*	(๕)	*	(๕)	*	(๑)	*	(๑)	๒๐.๐ (๑๕)

หมายเหตุ

* หมายถึงจำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕

๗. การตายของทารกที่มีอายุต่ำกว่า ๑ ขวบ

การตายของทารกที่มีอายุต่ำกว่า ๑ ขวบ เป็นลักษณะหนึ่ง que แสดงให้ทราบถึงความก้าวหน้าทางด้านการสาธารณสุขและอนามัย ตลอดจนการเอาใจใส่เลี้ยงดูเด็กซึ่งมีความจำเป็นจะต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ ในครอบครัวขยายของไทยซึ่งมักจะประกอบไปด้วยญาติผู้ใหญ่ของคู่สมรส และสมาชิกอื่น ๆ ที่อาจมีบทบาทสำคัญในการรับภาระเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว ซึ่งน่าจะเป็นทางหนึ่ง ที่ช่วยให้การตายของทารกน้อยกว่าในครอบครัวเดี่ยวซึ่งประกอบด้วยคู่สมรสและบุตร เท่านั้น การเลี้ยงดูบุตรจึงอาจบกพร่องไปเนื่องจากขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำหรือช่วยเหลือดูแลเมื่อทารกป่วย การทอดทิ้งบุตรเนื่องจากภาระประจำวันและงานอาชีพทำให้ทารกไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร อีกทั้งคู่สมรสที่ยังไม่ประสาในการเลี้ยงทารก หรือมีฉะฉานความประมาทเผอเรอปล่อยทารกไว้ตามลำพัง อาจก่อให้เกิดการตายของทารกเนื่องจากโรคร้ายและอุบัติเหตุได้ ในครอบครัวที่มีทารกเสียชีวิตต่ำกว่า ๑ ขวบมาก น่าจะมีจำนวนบุตรมากเพื่อทดแทนการตายของบุตรคนอื่น ๆ การศึกษาครั้งนี้พบว่า จำนวนทารกที่เสียชีวิตอายุต่ำกว่า ๑ ขวบ มีอยู่น้อยมาก และเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างครอบครัวเดียวกับครอบครัวขยายแล้วไม่พบความแตกต่างกันเลย